

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 30.70, 30.69 in 30.71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 11

Ljubljana, dne 14. junija 1930.

Leto I.

Romunska vladna kriza rešena

Novo vlado sestavi zopet dr. Maniu - Ovacije po avdijenci pri kralju - V deželi vlada povsod red in mir

Bukarešta, 13. junija. n. Kralj Karel je danes opoldne poveril mandat za sestavo vlade načelniku nacionalno-seljaške stranke dr. Maniju, ker je general Presan vrnil mandat, ko mu ni uspelo sestaviti koncentracijske vlade. Tukajšnji politični krogi menijo, da do koncentracije vobče ne more priti in da bo treba znova sestaviti strankarsko vlado. Maniu je danes opoldne pričel razgovore za sestavo vlade, ki bi jo podprli njegovi pristaši. Ko je Maniu odhajal iz avdijske dvorane, je izjavil novinarjem, da mu je kralj poveril mandat za sestavo vlade in da bo on vladarjevo željo izpolnil ter skušal sestaviti vlado na strankarski podlagi.

Politični krogi so pričakovali, da bo vlada že tekom popoldneva imenovana in da bo Maniu sestavil svojo vlado z veliko lahkoto, še posebej, ker mu je kralj dal popolno svobodo pri izbiranju osebnosti. Verjetna lista vlade je naslednja:

predsednik: Maniu,
podpredsednik: Vaida Vojevod,
notranji minister: Popovici,
zunanj minister: Mironescu,
finančni minister: Madgearu,
minister za trg. in industrijo: Manoiu,
prometni minister: Mirto,
prosvetni minister: Constatescu,
poljedelski minister: Mihalake,
pravosodni minister: Junian,

vojni minister: Conescu,
minister za javna dela: Raducanu.

Politični krogi menijo, da se bo vršilo slovesno kronanje kralja meseca septembra v Albi Juliji.

Budimpešta, 13. junija. n. Romunski poslanik v Budimpešti Grigorceanu je sprejel danes dopolne novinarje, ki jim je izjavil, da vlada po vsej Romuniji popolen mir in red. Narod je z nepopisnim navdušenjem sprejel svojega kralja, rešitelja Romunije. Poslanik je dostavil, da še ni določeno, kdaj bo kralj Karel kronan.

Bukarešta, 13. junija. (d.) Danes je kralj Karel sprejel Julija Maniua v enourni avdienci. Čeprav je Maniu še na zborovanju narodno-kmetijske stranke, ki se je vršilo danes zjutraj, izjavil, da vztraja na svojem stališču, da ne bo sestavil vlade, ga je vendar kralj pripravil do tega, da je zopet prevzel nalogo sestavititi kabinet.

Maniu pa ne bo sestavil koncentracijske vlade, temveč vlado zaranistične stranke ter bo še danes predložil kralju svojo ministrsko listo. — Ko je Maniu zapuščal kraljevski дворец, mu je mnogoštevilno zbrano prebivalstvo priredilo velike ovacije.

Dr. Maniu je izjavil novinarjem, da tem manifestacijam pripisuje velik pomen, ker so mu bile prirejane sedaj, ko je bil že eno leto na čelu vlade.

Kmalu po avdijenci je izšla posebna izdaja »Dimineaceje«, v kateri je bilo objavljeno, da je Maniu dobil nalog za sestavo homogene kmetijske vlade.

Hitro rešitev vladne krize je glede na rumunske notranje razmere neobhodno potrebna. Zato je tudi tako naglo padla odločitev da se sestava vlade poveri g. Maniu-u. — Smatrajo, da bi imel novi, narodno-zaranski kabinet g. Maniu-a med drugim tudi nalogo, pripraviti tla za nove parlamentarne volitve, ki naj bi se vršile že v jeseni, najbrže meseca novembra.

Vatikan in zadnji dogodki.

Rim, 13. junija. n. Vatikanski krogi so bili že dolgo časa, kakor doznavamo, pred sedanjo spremenitvijo romunskih političnih razmer poučeni o nameravanem preobratu. O tem je Vatikan poslal točno poročilo iz Bukarešte tamkajšnji apostolski nuncij Dolci, ki je sporočil, da bo prihod bivšega princa in sedanjega kralja Karla znatno vplival na pomirjenje prilik v Romuniji ter da bo zagotovil miren razvoj romunskemu katoličanstvu. Kralj Karel, dasi pripadnik pravoslavne cerkve, je vendar imel prijateljske zveze z romunskimi katoličani, ki so spričo njegovega povratka vsi navdušeni. Dolci je v zadnjem času dosegel mnogo uspehov s tem, da je na-

letel na razumevanje Maniu-jeve vlade. Informirani krogi menijo, da je bila zelo važna konferenca, katero je imel Dolci dan pred povratkom sedanjega kralja v Romunijo s člani romunske vlade. Spričo vsega tega je pričakovati, da bo v kratkem ratificiran novi konkordat med Vatikanom in Romunijo in da bo kralj sam to tudi podpiral.

Bratianu zapusti domovino.

Bukarešta, 13. junija. I. Vintila Bratianu zapusti Romunijo. Zanimivo je stališče, ki ga zavzema voditelj liberalne stranke. On je bil še do pred dvema dnevoma najboljevejši duh v liberalni stranki, tako da je neki trenutek bilo celo izdano povelje, da ga zapro. Zdaj se pa v političnih krogih govori, da se je Vintila Bratianu odločil, zapustiti Romunijo in se naseliti v kakem manjšem kraju v inozemstvu. Sodiijo, da postane nov voditelj liberalne stranke bivši notranji minister Duca.

Dogodki v Romuniji in Češkoslovaška.

Praga, 13. junija. (d.) Zunanji minister dr. Beneš je danes poročal v ministrskem svetu o spremembah v Romuniji in je konstatiral, da se v prijateljskem razmerju med Romunijo in Češkoslovaško nič ne spremeni. Ministrski svet je Benešovo poročilo vzel na znanje.

Nj. Vel. kraljica Marija v Ljubljani

Včeraj popoldne je doživela Ljubljana veselo presenečenje, da je mogla pozdraviti v svoji sredi svojo kraljico.

Včeraj popoldne okoli 3. ure se je pripeljala z avtomobilom z Bleda v Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija. Pripeljala se je v mesto po Dunajski cesti v Šelenburgovo ulico, kjer se je ustavila.

Ljudje so hitro spoznali dvorni avtomobil in takoj so pričeli navdušeno vzklikati kraljici, ki so jo spoznali. Med tem se je nabiralo vedno več ljudi pred trgovino in ovacije kraljici so postajale vedno živahnješe in vedno bolj prisrčne. Kraljica se je ljubeznivo zahvaljevala za pozdrave, zlasti otrokom, ki so jo posebno navdušeno pozdravljali. Hitro so tudi otroci in drugi zbrali rože ter jih pričeli poklanjati kraljici. Vsa Šelenburgova ulica je odmevala od navdušenih vzklikov kraljici.

Nj. Vel. kraljica se je nato odpeljala po Glavnem trgu na Stari trg ter se spotoma ustavila v nekaterih trgovinah. Nato se je vrnila s Starega trga peš v mesto ter si ogledala izložbe trgovin. Kraljica je obiskala nato še nekaj trgovin in se okoli 5.

ure vrnila na Bled. Kraljico je spremljala mlada dama, s katero se je razgovarjala v angleškem jeziku.

V nekaterih trgovinah niso kraljice takoj spoznali, zato pa so bile prodajalke pozneje tem bolj vznemirjene, ko so zvedele, kako odličnemu gostu so imele čast postreči. V trgovinah je kraljica govorila v srbskem jeziku.

Ko se je kraljica odpeljala na Bled, je seveda vsa Ljubljana govorila le o kraljici Mariji in njenem obisku. Podrobno so ljudje naštevati, katere trgovine je vse obiskala kraljica, s kom je vse govorila in kako jo je vse navdušeno pozdravljalo. Posebno mladina je vsa žareča pripovedovala doma, kako je videla kraljico.

Povodom včerajšnjega obiska Nj. Vel. kraljice v Ljubljani se nam nehotе vsiljuje primer med nekdanji in sedaj. Nekdaj stroge varnostne odredbe, ki so podanikom branile tudi le najmanjše približanje, danes pa prijaznost, ljudomilost in neprisljenost, ki veže srca s sreč!

Naj živi naš Kraljevski dom!

Pred konferenco Male Antante

Praga, 13. junija. n. Organ češke narodne demokracije »Narodni politika« javlja, da se bodo na letošnji konferenci Male antante pretrecala naslednja vprašanja: predvsem vprašanje, ki se nanaša na

Budimpešta, 13. junija. n. Predsednik vlade Bethlen bo jutri odpotoval v London in madjarski listi javljajo, da bo 17. t. m. angleški zunanji minister Henderson priredil grofu Bethlenu na čast svečan obred. Briandov načrt o federalivni ureditvi evropskih držav. V tem pogledu bo Mala antanta stopila v sliki tudi z Poljsko v svrhu določitve enolnega nastopa. Nadalje se bo razmotrivalo vprašanje gospodarskega sodelovanja med državami Male antante z namenom, da se ustanovi gospodarska Mala antanta. Skušalo se bo na tej konferenci doseči tudi enotno naziranje o poslednjih haških in pariških konferencah. Končno bo slavljen na dnevn red konference tudi zadeva madjarskih manifestacij povodom desettleitnice podpi-

sa Brianonske mirovne pogodbe, to pa posebno radi madjarske zahteve o reviziji omenjene pogodbe.

O tem poslednjem vprašanju se bo govorilo tudi v Ženevi, ker se tiče tudi vseh ostalih držav.

Naseljevanje Kanade.

London, 13. junija. AA. Po podatkih prekomorskega izseljeniškega odbora se je izselilo minulo leto v Kanado nič manj kakor 65.558 Angležev nasproti 46.709 v letu 1928. Skupno se je naselilo v Kanadi leta 1929. 64.370 inozemcev nasproti 81.000 v letu 1928. Poročilo pravi, da je kanadska vlada na temelju razgovorov z angleškim ministrom Thomasom, ki so se vršili zadnje jesen v Kanadi, naselila na kanadskih farmah to pomlad 3000 angleških delavcev.

Poročilo omenja nazadnje, da je število izseljencev v Avstralijo in Novo Zelandijo padlo.

Za kralja in Jugoslavijo

Zagreb, 13. junija. n. Današnji »Seljački Glas« objavlja pod naslovom »Za kralja in domovino« vest, ki se je začelo po poklonitvi hrvatskih kmetov Nj. Vel. kralju. List pravi, da vodi naše seljake razum, slovanstvo in poštenje. Seljak je šel po pravi poli in misli s svojo lastno glavvo. On se je otresele vseh varuhov in je

zavrnil vse svetovalce. Ravna se v zmislu svojih slovanskih in krščanskih vrlin. Tako si bo omogočil boljše dni sebi in državi. Za domovino in kralja, za Jugoslavijo, to je geslo naših kmetov, to je geslo rešitve, katero se širi po vseh vaseh in navdušuje vse naše dobre in poštene gospodarje.

Razorožitveni zakon sprejet

Velenemci odločno proti restavraciji Habsburgovcev

Dunaj, 13. junija. n. Danes opoldne je bila seja parlamenta. Zakonski načrt o notranji razorožitvi je bil v drugič prečitan. Pred sejo so nekateri poslanci menili, da bo krščansko-socialna stranka prepustila svojim poslancem svobodo v glasovanju. Če bi se bilo to zgodilo, bi se bilo lahko pripetilo, da bi zakonski predlog propadel. Med aem pa se je še pred sejo vršil kratek sestanek poslancev krščanskega socialnega kluba, na katerem je bilo sklenjeno, da bo klub v celoti glasoval za zakonski načrt. Na seji je bilo prisotnih mnogo poslancev, med njimi tudi doktor Seipel.

Dunaj, 13. junija. d. Avstrijski narodni svet se je danes dopolne sestal in začel razpravljati o znani noveli k orožnemu patentu. Govorili so mnogi govorniki večine, pa tudi opozicije. Končno je bil zakon sprejet s 86 proti 72 glasovom. Proti so glasovali socialni demokrati, z njimi pa tudi 2 znana krščansko-socialna Heimwehrova, in sicer deželni glavar Štajerske Rintelen in heimwehrovski voditelj Raab.

V debati je izjavil velikonemški poslanec dr. Hampel, da so velikonemci za obrambo domovine in za »Heimatschutz«, dokler spoštuje ta zakone domovine in se drži tistih tendenc, ki so bile ugotovljene svoj čas, ko je bila »Heimwehr« ustanovljena. Izvajanja posameznih članov Heimwehra se ne smejo jemati pretragično. Če sedaj slišimo, da se na gibanju Heimwehra grade restavracijski načrti in to v zvezi z aspiracijami madjarskih legitimistov, potem ponavlja govornik tisto, kar je pred 8 leti na istem mestu izjavil: Da se velikonemci

zvežejo s smrtjo in s hudičem, samo da onemogočijo izvedbo vsakega restavracijskega načrta.

Na koncu se je prišlo do male senzacije. Socialno-demokratski poslanec Sever je stavil predlog, da naj se prvo čitanje osnutka zakona o zveznih železnicah, ki ga, kakor znano, opozicija pobija, vrši na eni prvih sej jesenskega zasedanja. V trušču, ki je nato nastal, tega predloga niso razumeli, pa ga je zbornica soglasno spre-

Subskripcija reparacijskega posojila

London, 13. junija. AA. Današnje »Times« pravijo, da bo donos angleškega dela reparacijskega posojila, čigar subskripcija je bila otvorjena danes, šel v celoti v korist Anglije in bo deponiran v državni zakladnici. Ta znesek bo služil za amortizacijo angleškega vojnega dolga Zedinjenim državam.

»Times« priznavajo nadalje velike zasluge Parkerja Gilberta za ureditev reparacijskega vprašanja in naglašajo, da pomeni mobilizacija reparacijskih anuitet v resnici demobilizacijo duhovnih sil, ki so v svetovni vojni vodile vojno politiko. List poudarja nadalje, da so finančni strokovnjaki, čeprav niso še popolnoma rešili reparacijskega vprašanja, vendarle odstranili mnogo ovir na poti do obnove evropskega gospodarstva.

Obsodbe komunistov.

Lvov, 13. junija. AA. Sodišče je obsodilo 4 komuniste na smrt. Obtoženi so bili zarote proti državi.

Očetov naših imenitna dela...

Ni nam ravno v ponos, da so pri nas samozavestni in pogumni ljudje tako redki in da je postala slovenska ponižnost že skoraj pregovorna. Zlasti pa se takšna ponižnost zelo slabo poda v svobodnih časih in zato je čas, da se tudi pri nas udomači samozavest, ki je pogoj res svobodnega življenja. In ta samozavest bi se pri nas mogla že davno uveljaviti, če ne bi mi vedno le jadikovali o svoji maloštevilnosti, temveč se včasih spomnili tudi na očetov naših imenitna dela.

Teh del nikakor ni malo in že samo to veliko dejanje, da je naš narod, stisnjen od vseh strani od nadmočnih sosedov vzdržal pritisk in ohranil sebe, že samo to veliko dejanje nam sme biti v ponos. A ni naš narod samo vzdržal pritiska, temveč se kljub pritisku v vseh dobah moglo kulturno razvijati, da ni šla niti ena velika doba evropskega razvoja brez haska mimo njega, temveč je vsaka zapustila na naših tleh dragocene kulturne spomenike. V cerkvah in muzejih, v knjižnicah in šegah, povsodi so ohranjeni ti spomeniki naše kulturne zveze z evropskim duhovnim življenjem, povsodi so sledovi našega razvoja. Reformacija in protireformacija, zgodnja in pozna renesansa, prosvitljeni absolutizem in francoska revolucija, Napoleonova Ilirija in burno leto 1848, vsi dogodki do najnovejšega časa so vedno tudi pri nas rodili novo ustvarjanje. Zato je tudi bila Ljubljana vedno, skozi sto in stoletja, močan kulturn center, najuplívnejši in najmočnejši na jugu stare Avstrije. Lepa in vzpodbujajoča je naša zgodovina in to po zaslugi naših očetov, ki so hoteli in znali ustvarjati imenitna dela.

Na to svojo veliko zgodovino pa preradi pozabljamo in venomer le zdihujemo in tarnamo, mesto da bi sledili primeru naših očetov ter ustvarjali in gradili. Treba je, da sledimo tradiciji naših ustvarjajočih očetov, ne pa da posnemamo one, ki so postavili kot najvišji cilj strankarski prepri. Da pa moremo biti zvesti tradiciji naših očetov, je potrebno, da svojo zgodovino tudi poznamo, da so nam njene lepote znane. Zato še več mesta v šolah in izobraževalnih društvih naši zgodovini, še več mesta spoznavanja stremljenja naših prednikov v knjigah in listih, da bodo očetov naših imenitna dela vsem nam večno netivo k napredku, večna vzpodbuda k delu!

Iz svetlih trenutkov v preteklosti vodi pot v še svetlejšo bodočnost in zato treba nadaljevati tam, kjer so naši predniki nehali, zato treba njih pričetno delo dovršiti. Tako nastaja ona tradicija, ki je vedno plodovita in ki jo mora imeti vsak narod, če noče, da izgubi svoje posebnosti, svoje prednosti. Ta tradicija preprečuje tudi, da bi nove pridobitve civiliziranega sveta le slepo sprejemali, ne jih pa tudi prebavili. Ta tradicija pa je tudi največje jamstvo, da se ne bo naš narod nalezal samo slabih strani modernega sveta, temveč bo ostala njegova srčna kultura pri vsem ostrem tempu moderne dobe ohranjena.

Očetov naših imenitna dela nam morajo utrditi slovensko zavest, a jo obenem razširiti v pravo jugoslovansko in slovansko zavest. Od časov Frankov dalje se je vedno oglašala zdaj tu, zdaj tam, zdaj v večji, zdaj v manjši meri jugoslovanska zavest, ki je postala del naše tradicije in sicer ena najlepših. To tradicijo moramo sedaj izpolniti, da se bo že zgodaj vzgajala v njej naša mladina. Ni zadosti, da pozna naša mladina samo prednosti slovenskega naroda, temveč mora se seznaniti tudi z vsemi srbskimi in hrvaškimi prednostmi in tako nam mora gojiti jugoslovanske tradicije ustvariti tudi harmonijo vseh naših narodnih individualitet, da bo slonela jugoslovanska misel na trdnem fundamentu enakega mišljenja in čustvovanja vseh Jugoslovancev.

S pravilno gojitvijo te naše posebne in skupne jugoslovanske tradicije se mora doseči tudi to, da se zajame vse žive sile Srbov, Hrvatov in Slovencev za en cilj — za močno Jugoslavijo.

Vse to izvira iz proučevanja naše zgodovine, vsa ta vzpodbuda izvira iz spoznanja imenitnih del naših očetov. Zato pa naj postanejo očetov naših imenitna dela tudi že enkrat izhodišče za naše bodoče delo, da bo ves naš razvoj, vsa naša pot ena sama veriga napredka in uspehov.

Naših očetov imenitna dela so nas pri vodila do svobode, lastna dela pa nam naj dajo samozavest in ponos svobodnih državljanov velike Jugoslavije!

Vsesokolski zlet v Beogradu

Šolska mladina se je vrnila - Odhod Amerikancev iz New-Yorka - Sijajne prireditve na čast naraščaju

Beograd, 13. junija. AA. S sinočnim vlakom ob 6:25 so zapustili Beograd zadnji oddelki srednje-šolske mladine, ki je sodelovala prejšnje dni na sokolskih prireditvah. To so bili učenci in učence skupeljskih srednjih šol, ki sta jih vodila njihov ravnatelj in en profesor. Dijaki so zapustili prestolnico polni zadovoljstva in neizbrisnih vtisov. — Na postajo so dijake spremljali člani zletnega odbora in še enkrat pohvalili lepo vedenje, vzorni red in sokolsko disciplino šolske mladine, kar je ugotovil ves Beograd. V toku dneva je zletni odbor prejel poročila o povratku mladine na njihove domove. Večina mladine, razen one iz bolj oddaljenih krajev naše domovine, je že doma, zdrava in vesela ter pripoveduje o tem, kar je videla v Beogradu.

Beograd, 13. junija. AA. Zletni odbor je prejel iz New Yorka kablagram, ki javlja, da so naši Sokoli 11. junija odpotovali iz New Yorka lupe v Evropo. Naši Sokoli, 125 po številu, so se vkrcali v New Yorku na največjem in najhitrejšem prekomorskem parniku družbe Cunard Line »Mauretania«, s katerim razen Sokolov potuje tudi mnogo turistov v našo državo, da si ogledajo zlet. »Mauretania« bo v Cherbourg prejel ko v 5 dneh, to je 16. t. m. Generalna direkcija Cunard Line v Liverpoolu je takoj naročila svojemu zastopstvu v Beogradu, da pošlje v Cherbourg uradnika, ki bo Sokole sprejel v Cherbourg in spremljal v Beograd. Zastopstvo Cunard Line v Beogradu je določilo v to svrhu g. Milojkovića, ki je že včeraj z vsemi potrebnimi instrukcijami, ki jih je dobil od zletnega odbora, odpotoval v Cherbourg.

Beograd, 13. junija. AA. V nedeljo 15. t. m. ob 8:30 bo na sokolskem zletišču prvi veliki monstre-koncert vojnih godb. Orkester bo štel 400 godbenikov z najraznovrstnejšimi glasbili. Koncertne točke bo dirigiral višji kapelnik drugega razreda brat Pokorny, v orkestru samem pa bodo sodelovali mnogi višji kapelniki in najboljši

godbeniki vojaških godb iz vse države.

Beograd, 13. junija. AA. Zabavna sekcija zletnega odbora bo priredila na čast sokolskega naraščaja večer nenavadnih umetnih ognjev. Ta prireditve bo na dan 21. junija ob 20:30. na igrišču »Beogradskega sportnega kluba«. Več sto slik s tisočeriimi raketami v raznih bengaličnih barvah bo prikazanih ob svitu in ob spremljevanju topovskih strelcev. Naraščajski sokolski znak z državno trobojko bo obdan z meteorskim bombami v bajnih barvah ter z efektno solčno mavrico. Nato bo prikazana ogromna ležeča državna trobojka, znatno katere bo naslikan Sokol, ki širi svoja krila nad Njega. Visočanstvom prestolonaslednikom Petrom. Slika prestolonaslednika Petra ga bo prikazala v sokolskem kroju z napisom: »Zdravo, starešina! Pri tej priliki bodo topovi oddali 21 častnih strelcev. — Drugi del teh umetnih ognjev bo prikazoval bruhanje ognjenikov v višino 30 m, girandole in čudolepe slike iz bajne »Tisoč in ene noči«. Mnoge slike bodo spremljali tisoči in tisoči japonskih solčnikov, bombe in rakete, ki bodo švigale do 300 m visoko. Tako se bo vrstilo več sto slik, nakar bo prikazan v bengaličnih barvah ogromen portret Njuni Velikanstev kralja in kraljice. Nad tem portretom bo velika krona v zlatih barvah z inicijalkama A. in M. v rdečih in modrih barvah. Pri tej priliki bo oddan 101 častni strel. Razen tega bodo prikazane še druge slike, na primer niagarski vodopad itd.

Občinstvo se opozarja, da je za ta večer določen poseben vrstni red dohoda na igrišče BSK. Avtomobili, tramvaji in avtobusi bodo vozili od Slavije do Karagjorgjevega parka in avtokomande ter do igrišča, pešci bodo prihajali preko Jata-gar Male za državno bolnico in mimo Vajferlove pivovarne. Mala deca pod desetimi leti ne bo pripuščena na igrišče. Za sokolski naraščaj z naraščajskimi znaki je določen poseben prostor s posebnim vho-

dom, ločenim od ostalega občinstva. Naraščaj bo prispel na igrišče pod vodstvom vojakov korporativno. Podrobna navodila bodo podana kasneje. Vstopnice je treba nabaviti pred prireditvijo, ker bodo blagajne na igrišču zaprte in bo pripuščen samo oni, ki se bo izkazal z vstopnico. — Vstopnice je moči nabaviti pri »Bostonu«, v trgovini Bač'e, Peka, Edison Penkala, v knjigarni Gece Kona, v angleškem magazinu itd.

Proglas starešinstvu Sokolom-vojakom.

Beograd, 13. junija. AA. Starešinstvo Sokola kraljevine Jugoslavije je danes izdalo na vojake-Sokole tale proglas:

Bralje vojaki-Sokolil Danes stopate na ponosna tla sokolskega zletišča. Izmed dni vsesokolskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije boste izpolnili dva cela dneva s svojimi tekmami in sokolskimi nastopi. To je dokaz, da v naši vojski zmehrom vlada visoki duh našega naroda. V hudih dneh suženjsva je naš narod vedno hrepnel po lem, da oslane viteškega duha in telesa. Naš narod je globoko v srcu hranil spomin na sijajno prošlost in vero v svetlo bodočnost. Kot viteški duh je pristal na carstvo nebeško, ki ga je vodila duša častilega kneza Lazarja. Kot pobornik telesne čistosti in vrline je gojil odlike telesa, ki je zmoglo »ili in pobegniti in na strašnem meshu ostati«.

Bralje vojaki in Sokolil

V naši svobodni, lepi in veliki domovini negujte še dalje plemenitost svoje duše in čistost in veličino svojega telesa! Sokolski duh, ki je velik v naši junaški vojski, se danes najlepše vidi v vaših tekmah in sokolskih nastopih. Naj vam bodo srečne tekme in naj vam bo, bralje Sokolil: Zdravol

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Italijanski tisk o Grandijevi misiji

Rim, 13. junija. n. Po odhodu zunanjega ministra Grandija iz Varšave, pišejo italijanski listi, da je njegova pot v Poljsko učvrstila prijateljske vezi med Rimom in Varšavo. »Corriere della sera« trdi, da je bil Grandi na Poljskem navdušeno pričakovan in da je v svojih razgovorih z Zaleskim uredil vsa važna vprašanja aktualne politike. Tradicionalno italijansko-poljsko prijateljstvo je zgodovinsko dejstvo, katerega ne bo mogla ovreči nobena politična koncepcija. Res, da je del poljskega tiska dvomil o možnostih sodelovanja med Varšavo in Rimom, ko pa sloji Poljska, kakor pravi doletni tisk, odločno na stališču, da se morajo mirovne pogodbe v celoti in dosledno spoštovati, med tem ko je Italija v načelu za izpremenitev doletnih pogodb. »Corriere della sera« pravi nalo, da se tudi tisti Poljaki, ki ne verujejo v uspeh italijansko-poljskega sodelovanja, s simpatijami pozdravljali zaslopnike Italije za časa njihovega bivanja na Poljskem.

»Giornale d'Italia« naglašja, da morala Varšava in Rim skupno voditi akcijo, ki je v skladu s krščansko civilizacijo, ker se mora danes poslati proti sovjetski propagandi velika verska misel rimske cerkve in politična koncepcija fašizma. In baš v tem pogledu najdelo Poljska in Italija primeren teren za sporazum. Nadalje pravi »Giornale d'Italia«, da se v

kraikem začnejo razgovori za sklenitev začasne konvencije, dokler ne bo izvršena revizija obstoječe trgovinske pogodbe.

Varšava, 13. junja. AA. Italijanski minister zunanjih zadev Grandi je v intervjuu, ki ga je dal listu »Ilustrovani Kurier Podziani«, izjave, da vidi v maršalu Pilsudskem eno izmed največjih osebnosti ne samo Poljske, nego vsega sveta. Po sodbi Grandija je Pilsudski enak Mazziniju in Garibaldiju. Kar je Mussolini za Italijo, je Pilsudski za Poljsko. Nato je Grandi poudaril, da fašizem ni predmet, ki bi bil namenjen izvozu. Na vprašanej novinarjev o mednarodni politiki je Grandi izjavil, da mednarodne pogodbe niso večne, vendar morejo biti trajne.

Minister Grandi v Budimpešti

Budimpešta, 13. junija. AA. Iz Krakova je italijanski minister zunanjih zadev Grandi krenil v Budimpešto. Kakor poroča »Az Est« bo Grandi odpotoval iz Budimpešte najbrž na Dunaj, dasi je prej nameraval odpotovati takoj v Rim. Bethlen bo priredil nocoj na čast Grandija svečano večerjo, na katero je povabljenih 40 oseb, med njimi vsi ministri, ki se nahajajo v Budimpešti. V toku dneva je imel Grandi sestanke z mnogimi državniki.

prineslo delavstvu pozitivne uspehe. S tem se je hotel braniti pred napadi omenjenih nasprotnikov.

Del socialno-demokratski poslancev pa pravi, da je današnja vladna politika stranke uničujoča, kar se vidi po padanju števila članstva. Če bo šlo tako naprej, bo nemška socialno-demokratska stranka prisiljena zapustiti vladu, kar da bi ji tudi več koristilo kot škodovalo.

Dr. Trumbić obolet.

Zagreb, 13. junija. k. Dr. Trumbić je obolet. Že od ponedeljka leži in bo po nasvetu zdravnika ostal še nekaj dni v postelji. Obolet je spričo infekcije na nogi, ki pa ni nevarna.

Vremenska napoved.

Dunaj, 13. junija. d. Od zapada napredujoče vedno večje pooblačenje, ojačano delovanje ne viht, pozneje se nekoliko ohladi.

Peklenski stroj v Nišu

Beograd, 13. junija. AA. Snoči 12. t. m. ob 20:50 je eksplodiral peklenski stroj v čakalnici tretjega razreda na kolodvoru v Nišu. Stroj je bil skrit v železni peči čakalnice in je bil montiran v železni škafli. Pri eksploziji je bil smrtno ranjen veterinarski kontrolor Živojin Ranković, ki je podlegel poškodbam, težje ranjena sta dva vojaka. Rčenka tretjega razreda niške gimnazije pa je dobila lažje rane. Razen teh v navedenem času k sreči ni bilo nikogar v čakalnici.

Ob 23:05 je eksplodiral drugi peklenski stroj, kakih 900 metrov daleč od postajnega poslopja na progi Niš—Pirov v trenutku, ko je privozil brzovlak iz Pirota. Ta eksplozija ni povzročila nikake škode.

V neposredni bližini so našli še tretji peklenski stroj, ki pa ni eksplodiral. Obstojal je iz železne škatle, napolnjene s poldrugim kilogramom ekrazita. Ko so čakali na strokovnjake, da bi stroj demontirali in uničili, je iznenada eksplodiral. Eksplozija ni napravila nikake škode in nihče ni bil ranjen.

Davi ob 3:15 je eksplodiral četrti peklenski stroj na cesti v smeri proti Leskovcu. Skrit je bil v kupu gramozu za posipavanje ceste. Tudi ta eksplozija ni povzročila nikake škode.

Prihod novega češko-slov. poslanika

Beograd, 13. junija. l. Z današnjim budimpeštanskim brzim vlakom ob 9:15 je dopotoval v Beograd novi češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Robert Flieder. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki češkoslovaške kolonije v Beogradu in g. Leo Vokač, opravnik poslov češkoslovaškega poslanstva. V zastopstvu našega zunanjega ministrstva sta bila pri sprejemu navzoča g. I. I. Novaković, šef protokola, in g. Sokolović, tajnik zunanjega ministrstva.

Grčija in balkanska konferenca.

Atene, 13. junija. AA. Predsednik poslanske zbornice je poslal vladam kraljevine Jugoslavije, Bolgarije, Turčije, Romunije in Albanije brzovlak, s katero čestita vladam k nameravanemu sklicanju prve balkanske konference v Atenah. Ta konferenca bo utegnla učvrstiti stike, ki združujejo balkanske narode.

Nesoglasja med nemškimi soc.-demokrati na Čsl.

Praga, 13. junija. n. Glavni organ češkoslovaške ljudske stranke »Lidove Listy« doznava, da je po odobrenju zakonskega načrta o povišanju carine na uvoz živine prišlo v nemškem socialno-demokratskem klubu do sporov. V organizaciji je nastopil nekaj socialno-demokratskih zastopnikov proti novim carinskim tarifom. Nasprotniki sploh niso bili na seji, ko je bil izglasovan ta zakonski načrt. Stranka je bila spričo solidarnosti napram vladi prisiljena, da glasuje za cel niz zakonskih načrtov, ki jih pa delavski krogi zavlačujejo. Na drugi strani pa so njeni uspehi v vladi zelo neznatni.

Minister za pravosodje dr. Czech, vodja nemških socialnih demokratov, je primerjal stranko s socialno-demokratsko stranko v Nemčiji, kjer je sodelovanje z vlado

XVI. komunistični kongres odložen

Sovjetski listi bijejo plat zvona, ker se ne izvršuje pjetiljetka — Stanje setve slabo — Opozicija vzrok odložitve kongresa — Nova politika NEP-a

Dunaj, 13. junija 1930. Šestnajsti komunistični kongres, ki bi se moral vršiti dne 15. junija je odložen za 10 dni. Sovjetski listi, ki so prišli te dni na Dunaj, dajejo jasen odgovor, zakaj je bil kongres odložen. Vse strani listov, celo v gospodarskem listu »Ekonomičeskaja žizn«, so polne propagande za komunističen kongres in v največjih črkah se razglasa, da vse sovjetske organizacije soglašajo z oficijelno politiko sovjotov. To naglašanje se vrši s takšnim povdarjanjem, da se takoj opazi, da morajo sovjeti to povdarjati, da oglušijo opozicijo, ki je vedno močnejša.

Opozicija pa ima tudi dosti razlogov, da vedno krepkeje nastopa, kajti vsi veliki načrti sovjetskih generalov, tako n. pr. pjetiljetka, kolektivizacije, propagande za setev, za industrializacijo so v skrajni nevrnosti, da propadejo. Tako pravi »Ekonomičeskaja žizn« z dne 6. junija, v velikih naslovnih črkah: »Mi bijemo plat zvona«, in v podnaslovu povedo, zakaj bijejo plat zvona, ker je namreč 17.000 vagonov bilo manj zgrajenih, kakor pa bi se jih po junjskem načrtu moralo zgraditi. V isti številki pa tudi poročajo, da tudi po majskem načrtu določeni vodni transport kruha ni bil dosežen. Vedno večja pa je nujsnost, da se pripravi zadosti kruha. Zato kličejo sovjetski listi v najbolj kričavih črkah, da je treba poskrbeti pot kruhu, da čas ne čaka in da je treba zasigurati prevoz po železnici. Na drugi strani pa se vsi kmetje po deželi žigosajo kot izdajniki, če niso dovolj posejali. Iz poročil sovjetskih listov o stanju setve v raznih krajih Rusije se vidi, da je le nekaj okrajev, kjer se je posejalo toliko, kolikor je bilo predpisano. Ponekod pa je setev izpadla mnogo slabše.

S slikami in ilustracijami pozivljajo sovjetski listi prebivalstvo, da spravlja vse svoje žito v skladišča in elevatorje, s posebnimi slikami opominjajo ljudi, da naj ne puste, da bi miši kot lansko leto pojedle velikanske množine žita. Ostro nastopajo proti kmetom, ki nočejo spravljati sovjetskega žita v svoja skladišča in ki odgovarjajo na odločne besede narkomorga (narodnega komisarijata trgovine) s tožbami na sodišča.

Ni pa to edina težava, ki jo preživljajo sovjeti, temveč sovjeti čutijo na drugi strani tudi vedno večje pomanjkanje denarja. Sovjeti so si z velikanskimi množicami lesnega izvoza skušali pridobiti potrebno valuto za svojo propagando in za svoje gospodarske načrte. Ta načrt pa se ni čisto posrečil. Sedaj skušajo dobiti denar z velikansko prodajo lanu in konoplje, ki je v Rusiji najboljše kvalitete. Vendar tudi setev lanu in konoplje se je letos obnesla samo v nekaterih krajih. Velik del gospodarstev pa sabotira naredbe centralne vlade.

Vse te neuspehe izrablja komunistična opozicija, ki trdi, da preživlja »Zveza sovjetskih socialističnih republik« novo dobo NEP-a, ker morajo komunisti zopet popustiti od svojih komunističnih nazorov. Baš ta očitek pa zadeva Stalinovo skupino najtežje, ker se prikazuje opozicija kot ona skupina, ki pravilno izvaja Ljeningove nauke, dočim je Stalinova skupina tista, ki je žrtvovala za materijalni uspeh komunistični ideal in je torej oportunistična. Sovjetski listi povdarjajo zato z največjo od-

ločnostjo, da so opozicija in osovraženi trockisti oportunisti in da vlada niti v najmanjšem ni nikjer popustila in da novi NEP ne pomeni odstopitve, temveč samo začasno odložitve strogega izvajanja socializma. Pravijo, da je že Ljening označil NEP samo kot potreben popustitev v pravem času, da bi se potem s tem večjo silo izvršil napad na kapitalistične elemente v mestu in vasi. »Sedaj se umikamo za hip« je dejal svoje dni Ljening, »to pa samo zato, da bomo potem s tem večjo silo udarili«.

Ker je agitacija opozicije, posebno v podeželskih krajih močna, je naloga Stalina, da prepreči na kongresu komunistične stranke vsak nastop opozicije in ker se še ni dovolj pripravil za kongres, ga je odložil za 10 dni, da se osigura pred vsakim napadom od strani opozicije. Obenem se z vladne strani z vso silo forsira setev, ker se upa, da se bo tekom teh 10 dni stanje v toliko zboljšalo, da se bo moglo komunističnemu kongresu predložiti ugodnejšo sliko o stanju posevkov v Rusiji.

Če se to sovjetski vladi ne posreči, potem ni izključeno, kakor trdijo poznavalci razmer, da bo Stalin še enkrat odložil komunistični kongres. Ker so komunisti znani kot sijajni režiserji, ki dobro vedo, da odlaganje kongresa zelo slabo upliva na mišljenje pristašev, je v teh odložitvah jasen dokaz, da je Stalin v težki zadregi in da le še s težavo vzdržuje svojo diktaturo.

Politične težave v Romuniji

Težkoče, katere ovirajo sestavo nove vlade v Romuniji, so v rezkem nesoglasju z elementarnim navdušenjem, s katerim je sprejel in pozdravil pretekle dni ves romunski narod povratek prejšnjega princa-izgnanca in sedanjega kralja Karla II. — Dasi je sigurno, da je bila vladajoča narodno-kmeška stranka dobro pripravljena na dogodke, ki so se odigrali preteklo nedeljo, če jih ni celo sama pripravila, kaže razvoj vladne krize, ki je nastala takoj po proglasitvi novega kralja, da je zavladalo med to stranko in vladarjem precejšnje nesoglasje.

Dejstvo, da je g. Maniu vrnil mandat za sestavo nove vlade, ne da bi bil niti poskusil izvršiti poverjene mu naloge, dokazuje to povsem jasno. Bistvo tega nesoglasja pa obstoji v tem, da bi kralj želel koncentracijsko vlado, katera bi pomenila nekako nadaljevanje sloge in navdušenja prvih hipov njegovega kraljevanja vsaj za toliko časa, dosler se ne bi novi položaj ustalil in dobil normalno lice. Večinska stranka pa je iz razumljivih razlogov odločno proti taki »delitvi oblasti« v deželi.

Za sestavo take prehodne vlade nacionalne sloge je predvsem potrebno, da se reši skoro nerešljiva naloga vsaj delnega pomirjenja med političnimi osebnostmi, ki jih loči srdito strankarsko sovraštvo. Pri taki kombinaciji bi prišla med strankami opozicije v prvi vrsti v poštev liberalna stranka — poleg neznatnih skupin profesorja Jorge in generala Averages. Sovražstvo liberalnih voditeljev napram g. Maniu-ju pa je tako nepomirljivo, da je bil vsak uspeh voditelja narodno-kmeške stranke že vnaprej izključen, in to še toliko bolj, ker bi bila taka koalicija z gosp. Maniu-jem na čelu antipatična tudi gg.

študij v inozemstvu. Z odličnim uspehom študira violončelo, klavir in kompozicijo kot glavne predmete. Popperjevo efektivno tarantelo za violončelo je odigral prav virtuozno, sigurno v intonaciji, izdelano v dinamiki, živahno in humorno v ritmu. Študira pri prof. E. Beranu. Ali bi se mu ne dala izposlovati za nadaljevanje študij gmojna podpora?

Slavko Osterc.

Prosveta

Ljubljansko gledališče

Opera.

Zečetek ob 20. uri zvečer.

Sobota 14. junija: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski.« Red A.

Nedelja 15. junija: »Hasanaginica.« Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek 16. junija: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Sobota 14. junija ob 20. uri zvečer: »Bobrov kožuha« ab. A. Kuponi.

Nedelja 15. junija: Zaprt.

Ptujsko gledališče

Ponedeljek 16. junija ob 20. uri zvečer: »Na fronti sestre Zive.« Gostovanje mariborskega gledališča.

Jorgi in Averages, katera sta kljub svojim volilnim neuspehom ohranila v romunski politiki vendar zelo velik oseben vpliv.

Kljub vsem tem težkočam pa vztraja do sedaj kralj na stališču, da ima biti nova vlada koncentracijska vlada. V ta namen je bila sestava poverjena tudi več ali manj nevtralni in pri tem popularni osebi generala Presana. — Tudi ta poskus je ostal brezuspešen. Razumljivo pa je, da polaga kralj veliko važnost prav na to, da bodi nova vlada koncentracijska vlada, torej taka, da ne bo neizprosno naperjena proti

liberalcem. Dasi so bili ti poslednji njegovi odločni nasprotniki, je vendar v interesu dinastije, da jih ne napravi za svoje neizprosne nasprotnike, kajti posledica takega razmerja med krono in stranko, ki se ponša s tem, da je ustvarila Veliko Romunijo, bi bila neizbežno ta, da bi se liberalci počasi prelevili v republikansko gibanje. Poleg tega je ta stranka kljub svojim volilnim porazom po romunskih mestih še zelo močna.

Iz teh razlogov je več ko verjetno, da bo novi romunski kralj napravil vse poskuse, da pride do koncentracijske vlade.

Kopališče na mariborskem otoku

K slovesni otvoritvi najlepšega in najmodernejšega letnega kopališča v Jugoslaviji

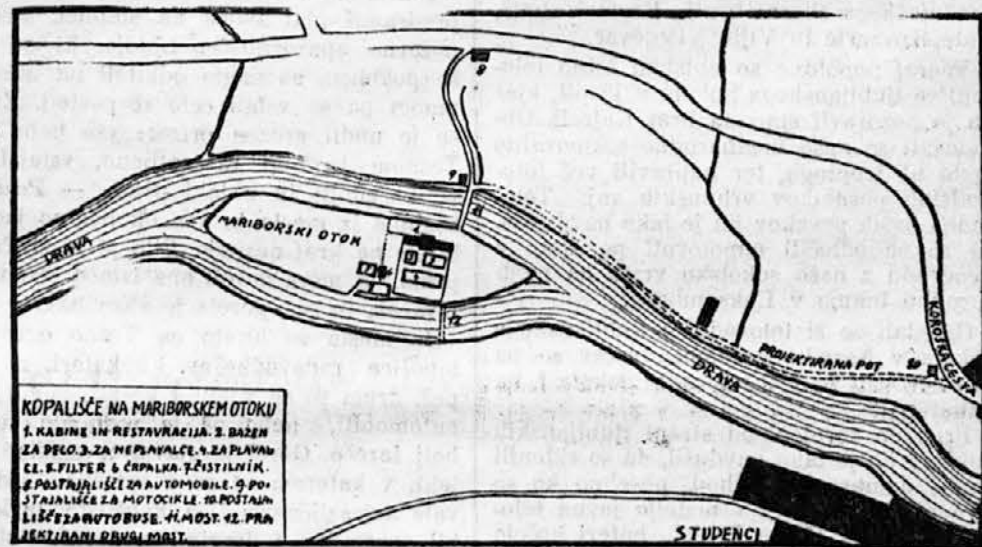
Maribor, 14. junija.

Jutri, v nedeljo 15. t. m., bo na slovesen način otvorjeno naše novo monumentalno letno mestno kopališče na Mariborskem otoku, ki je stalo skoraj pet milijonov dinarjev. Po svoji divni romantični legi na krasnem otoku sredi močvirne Drave ne bo imelo primerj v Jugoslaviji, pa najbrž tudi drugod po Evropi ne. S to otvoritvijo se odstrani največji dosednji nedostatek Maribora, ki doslej sploh ni imel nobenega primerne in zares uporabljivega javnega letnega kopališča, kajti sicer močvirna reka Drava, ki teče skozi mesto, je vsled svoje mrzle in poleti vedno kalne vode za kopanje neprimerna, poleg tega je pa tudi preveč deževja in nima v bližini Maribora nobenega zaliva.

O zgraditvi novega kopališča se je razmišljalo že pred svetovno vojno, do resnega študija tega vprašanja je pa prišlo šele leta 1927. Takrat so se izvršili prvi osnovni načrti za zgradbo kopališča na Schmiedlerjevem posestvu

imeli kopalec na razpolago razne prostore na vzhodni polovici otoka, ki si jih bodo izbrali in poiskali sami. Ker bo jutrišnja otvoritev združena z veselico, bodo imeli kopalec prvi dan na razpolago samo tlakovani del, dočim bodo veselični prostori na obeh straneh tlakovanega dela popolnoma ločeni od kopališča in bodo prehodi preko čistilnih korit, izven h kabinam, zaprti.

Poslopje za kabino je enonadstropno, istotako zidani srednji upravni del z restavracijo. Kabine in omarice so deloma ločene po spolih, in sicer je vzhodni trakt določen za moške, zapadni v prtiličju za družine, v prvem nadstropju pa za ženske. V kabinskem poslopju je tudi prostor za prvo pomoč ter za brivca in frizerja. V obeh traktih je na razpolago skupno 120 kabin s po osmimi kljukami in 598 omaric s po petimi kljukami. Prostora je tedaj naenkrat za 3950 ljudi. V srednjem delu je na desni strani od vhoda izdaja ključev in perila, vsi ostali deli so pa namenjeni za restavracijo. Ti resta-

ob Dravi tik nad mestom. Ker bi pa bila gradnja tam združena z velikimi terenskimi težkočami in ogromnimi stroški, se je ta namera kmalu opustila in ko je mestna občina kupila tedanji Felberjev, sedanj Mariborski otok pod Kamnico, je bil takoj storjen sklep, da se novo kopališče zgradi lahko samo tam. Razpisan je bil tedaj natečaj za idejni osnutek, ki pa ni rodil zaželjenega uspeha. Sprejet ni bil noben projekt in osnutek, po katerem se je pozneje zgradilo, sta iz raznih predlogov sestavila šele g. inž. Baran in gradbeni oficijal g. Bezljaj od mestnega gradbenega urada.

Proti zgradbi kopališča na tem otoku je bilo prvotno več pomislekov, ki so pa pozneje odpadli, kajti tako idealne lege bi nikjer drugod ne bilo mogoče najti. Novo kopališče leži v zatišju, zavarovano pred vetrovi, nedostopno šumu mesta in je od vseh strani obdano od zelenega gozda s Pohorjem v ozadiju, oddaljeno pa je od sredine mesta, t. j. od Glavnega trga, samo 2500 metrov. Od vsega otoka, ki meri približno 100.000 kv. metrov, spada h kopališkimi napravam nekako polovica, dočim bo druga polovica zaenkrat služila za naravni park, dokler se na njej ne zgradi že davno projektirana mestna elektrarna. Vse naprave so pa tudi zavarovane pred visoko vodo in tudi v slučaju največje poplave voda kopališču ne bi mogla škodovati.

Kopališče samo se deli v pet delov: naprave za kopanje (vodne in solne kopeli), visoke zgradbe (restavracija in kabine), naprave za čiščenje vode (čistilnik in filter), igrišča in park (zračne kopeli). Bazeni so trije; največji v izmeri 1500 kv. metrov je določen za plavalce in sportne prireditve; širok je 30 in dolg 50 metrov. Najmanjša globina je 1-50 m, največja pa 4-50 m. Pri tem bazenu je 8 startnih kamnov za 8 tekmovalnih prog. Skakalni stolp omogoča skoke iz višine 3, 5 in 10 m. Bazeni za neplavalce meri 500 kv. m in je globok od 0-80 do 1-50 m. V kolikor je nad 1-30 m globok, ima ob kraju palico kot bazen za plavalce. Bazeni za otroke ima površino 250 kv. m in globoko vodo 15 do 50 cm.

Med bazeni, kakor tudi okoli njih je položen betonski tlak v širini 10 m. Bazeni in tlak so pa ločeni od vseh ostalih delov kopališča z mrežasto ograjo. Dostop k bazenom in na tlak je mogoč samo preko čistilnih korit z vodo. Takih čistilnih korit je pet in je pri vsakem tudi prha. Del restavracijskih prostorov je tudi na tlakovanem delu kopališča, tako da je za udobnost kopalcev preskrbljeno. Solnena in obenem peščena kopel je med bazeni in južnim rokavom reke Drave, samo za sončenje pa bodo

vracijski prostori so vsi brez izjeme v prvem nadstropju, dostopni so po posebnih stopniščih in so namenjeni samo za nekopalce. K tem prostorom spada tudi tribuna, s katere je krasen pogled na celotno kopališče s Pohorjem v ozadiju. Na tribuni bodo gostilniške mize. Razsvetljava je električna in napeljan je tudi že telefon. Nad zidanim delom poslopja je na strehi železobetonski rezervoar s prostornino 72 kubnih metrov in površino približno 36 kv. m. Ostali del vseh streh v izmeri 1200 kv. m je krit s pločevino, ki bo služila za ogrevanje vode.

Voda za bazene se bo zajemala iz Drave; za zajemanje služi večji bazen, t. zv. čistilnik, ki leži v jugozapadnem delu kopališča ob južnem rokavu Drave. Čistilnik ima pri dnu površino 300 kv. m in se navzgor vsled poševnih sten razširja. Njegovo dno leži 60 cm pod najnižje znano gladino Drave in je z odprtim kanalom združen z reko. Od tu se voda s črpalkami črpa v filter s površino 256 kv. m, ki ima nalogo zadržati tudi one vodne primesi, ki v čistilniku ne bodo padle na tla. Tu bo stalna voda 1-50 m nad površino peska, skozi katerega bo tekla. Ker bodo pa vse te naprave funkcionalne brezhibno šele čez nekaj časa, voda pri jutrišnji otvoritvi ne bo docela čista niti prha tako kakor bo pozneje. V kopalne bazene same bo tekla voda iz rezervoarja na strehi visokih zgradb.

Pri gradnji tega monumentalnega kopališča je bilo vsak dan zaposlenih povprečno 150 delavcev, ki so delali 8 in pol meseca povprečno 10 uri na dan. Delalo se je deloma tudi ponoči. Z delom se je pričelo 20. maja lanskega leta. V celoti se je za zgradbo uporabilo 60 vagonov cementa, 800 vagonov gramoza in kamenja, 15 vagonov lesa in 5 vagonov železa. Zatolklo se je približno 500 pilotov in prekopalo 10.000 kub. m zemlje. Razen čistilnika, katerega temelji segajo do gramoza, je vsa zgradba fundirana na svižu, ki tvori na otoku 4 do 5 m debele zgornjo plast. Visoke zgradbe, kakor tudi stene bazenov stoji na pilotih. Gradbeno vodstvo s strani mestne občine je bilo v rokah inž. J. Barana in gradb. ofic. Fr. Bezljaja, zemeljska, betonska, železobetonska in zidarska dela je izvršila trdnja inž. Šlajmer in inž. Jelenec; delo sta za podjetje vodila inž. Šlajmer in inž. Rungaldier. Glavni polir je bil g. Boruta, tesarska dela je izvršila trdnja Nassimbeni, ostela dela pa klepar Karba, mizar Potočnik, pleskar Skof, slikar Holzinger, steklar Kovačič, in pekar Heričko. Električno je napeljavlo mestno električno podjetje pod vodstvom ravnatelja inž. Uršiča, vse vodne instalacije pa mestni vodovod.

L. javna produkcija gojencev drž. konzervatorija

Naš konservatorij prireja leto za letom po štiri javne produkcije. Sporedi navadno obstojajo iz najuspešnejših točk, ki so bile prej izvajane na internih vajah, mnogo pa se našteje tudi za javne produkcije še le po letnih izpitih, kadar gojenci niso več preobloženi s študijem učne stvarine kot take. V četrtek 12. t. m. je nastopilo 13 solistov z 18 točkami. Klavir, Saplja Božena, s. Zulj Ljubomira in Volavšek Branko, gosli Ornik Franja in Dermelj Albert, violončelo Bajde Oton in Leskovic Bogomir, klarinet Rueh Branko ter solopetelja Lahajner Marija, Pirc Mara, Mlekuž Marjeta, Švigel Cvetko in absolventka Dolenc Josipina. Kot spremljevalci pri klavirju Galafija Reinhold, Novakovič Božica, Leskovic Bogomir, Lipovšek Marjan Menardi Pia inšivic Pavel.

Spored je obsegal starejše in nove skladbe, ki so jih gojenci izvajali vseskozi precizno. Tudi vnanji nastopi gojencev so bili mirni, brez treme, kar je pač zasluga pogostih nastopov na internih vajah.

Absolventka Dolenc Josipina iz šole ravnateljka Hubada je zlasti v poslednjem letniku neverjetno napredovala in ji leži najbolj lirika. Vsak ton je intonacijsko in dinamično precizen, tako, da je bil njen nastop res zrel. Pela je Corneliusa, Berio in Lhotko.

Eden najjačjih naših glasbenih talentov je Bogomir Leskovic, ki pa namerava nadaljevati

Izročitev kraljevega odlikovanja školu dr. Jegliču

Ban dravske banovine inž. D. Serneck se je včeraj opoldne v spremstvu banskega tajnika g. Suše v avtomobilu odpeljal v knezoškofijsko palačo, da izroči knezoškofu dr. Jegliču visoko kraljevsko odlikovanje, red Belega orla II. reda. Gosp. bana je knezoškof sprejel v svoji sprejemni sobi. Gosp. ban je imel na Presv. odlikovanca kratek nagovor, v katerem je povdarjal njegove zasluge za slovenski narod, ki mu je izkazal veliko priznanje za manifestacijami povodom njegove osemdesetletnega jubileja. Njegove zasluge za narod so našle tudi priznanje na Najvišjem mestu v Beogradu. Nj. Vel. kralj ga je ponovno odlikoval z visokim redom v znak priznanja za njegovo delo. Odlikovanec se je gosp. banu toplo zahvalil ter ga naprosil, da sporoči Nj. Vel. kralju njegovo udano zahvalo za odlikovanje, z obljubo, da ohrani zvestobo do Nj. Vel. kralja, države in naroda. Po izročitvi odlikovanja se je gosp. ban z gosp. tajnikom poslovil od knezoškofa dr. Jegliča.

Prvi jugoslovanski Sokoli iz Amerike v Ljubljani

V četrtek ob 19. uri prispela v Ljubljano prva skupina jugoslovanskih Sokolov iz Detroita v Ameriki pod vodstvom brata Vladislava Lalića. Potovali so iz New Yorka z veleladjo »Saturnia«, družbe Cosulich do Trsta. Na kolodvoru jih je pozdravil postajenačelnik g. Ludvik, nakar so odpotovali dalje na svoje domove. V Ljubljani je ostala razen br. Lalića še trojica članov prednjaškega zbora: bratje Karlo Vuletić, Ante Knežević in Vili Vijišnjevac.

Včeraj popoldne so obiskali telovadniško ljubljanskega Sokola v Tivoli, kjer jih je pozdravil starosta brat Kajzelj. Občudovali so našo mednarodno tekmovalno prsto na treningu, ter napravili več fotografirskih posnetkov vrhunskih vaj. Telovadba naših prvakov jih je tako navdušila, da so se odločili odpotovati po zletu v Beogradu z našo sokolsko vrsto na mednarodno tekmo v Luksemburg.

Ogledali so si telovadnico ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, zvečer so pa prisostvovali članski telovadbi Sokola I. na Taboru.

Prisrčen sprejem od strani ljubljanskih Sokolov jih je tako navdušil, da so sklenili danes nameravani odhod, posebno ko so izvedeli, da se vrši v nedeljo javna telovadba Sokola II. na Prulah, kateri hočejo prisostvovati.

Ostali bodo v Ljubljani, kamor se vrnejo tudi oni, ki so že odšli v svoje kraje, da počakajo drugo večjo skupino jugoslovanskih Sokolov iz Detroita, New Yorka, St. Louis-a in Clewelanda, ki pride 16. t. m. z »Mauretanijsko« v Cherbourg in nato preko Pariza 19. t. m. v Ljubljano, da nadaljujejo skupno pot na zlet v Beograd. Bratje Sokoli iz Amerike, dobro nam došli na jugoslovanskih tleh!

Josip Kenda

Iz Kamnika smo prejeli tužno vest, da je dne 13. t. m. nenadoma izdihnil svojo blago dušo znani restavratir in posestnik g. Josip Kenda, v starosti 72 let. Zadnje čase je vidno hiral in danes ga ni več med nami, onega, ki je dolgo, dolgo vrsto let nudil vsem gostom v svojih prostorih in na svojem ljubkem vrtu vse, kar si je srce pozelelo. Kdo izmed izletnikov, turistov in drugih gostov našega lepega Kamnika ni poznal restavracije Kenda? In danes ni več med nami onega, ki je le z njemu lastno pridnostjo in razumevanjem vse to ustvaril.

Rodil se je 28. februarja 1858 v Naklem na Gorenjskem. Leta 1879 je prišel v Kamnik in si ustvaril iz skromnih početkov cvetočo in daleč na okoli znano restavracijsko podjetje. Deloval je mnogo let v občinskem odboru, v upravi meščanske korporacije, v okrajnem cestnem odboru in v mestni hranilnici. S svojo pridnostjo in uvidevnostjo je vse svoje življenje vsestransko deloval v javnosti za procvit in za napredek Kamnika in njegove okolice.

Podpiral je vsa narodna in kulturna društva, posebno pa je bil vnet podpornik gasilstva. Z brezprimerno pridnostjo in žilavostjo je zgradil iz skromne hiše najudobnejše prostore, njegova postrežba je slovela daleč preko mej Slovenije. Kot prava garenjska korenina je bil na zunaj sicer trd, za to skorjo pa se je skrivalo blago, zlato srce.

Mir njegovi duši, globoko žalujoči go-spej soprogi in vsem ostalim sorodnikom naše sožalje!

Prva smrtna nesreča v triglavskem pogorju

Mosjtrana, 13. junija, Sezona za visoke ture se je že pričela. Za binkošne praznike je bilo zato že na Triglavu precejšnje število domačih turistov, pa tudi iz inozemstva je prispelo večje število. Iz Monakovega je prišla v Triglavsko pogorje večja skupina mladih turistov, broječa 16 dijakov in dijakinj. Napravili so že več težjih tur ter so se zadnje dni nastanili v koči na Kredarici. Vsi mladi turisti so prav simpatični in naravnost oduševljeni za naše gorske velike.

Včeraj proti večeru se je skupina treh turistov, obstoječa iz 2 dijakov in ene gospi, odločila, da bo odšla s Kredarice čez ledenik do Aljaževega stolpa. Z vrvmi so se zvezali in pričeli hojo čez ledenik. Bili so že daleč na ledeniku. Gospi, ki je bila zadnja, a dijak Karel Heinz Müller je bil prvi, v sredi je korakal njegov prijatelj Ermin Lütteche. Gospi, ki je zaostala in se odvezala. Nesreča je hotela, da je Müllerju spodrsnilo tako, da je padel in začel drčati nizdol po ledeniku. Ustavil se je tik pred steno. Po-

tegnil je za seboj na vrvi privezanega prijatelja, ki ni mogel z vrvo obdržati Müllerja. Drčala sta okoli 100 m nizdol. Müller je tako nesrečno priletel, da se je smrtnonevarno poškodoval in je pozneje podlegel poškodbam. Lütteche je pa dobil težke poškodbe. Zlomil si je tudi nogo.

Gospi, ki se je udeležila ture, je hitela takoj nazaj v kočico na Kredarici, kjer je o nesreči obvestila svoje tovariše. Še po noči so pričeli z reševalno akcijo. Težko poškodovanega Lüttecha so prenesli na Kredarico.

Nosač Alojzij Rekar iz Radovne je davi okoli 7. ur prinesel v Mojstrano vest o težki nesreči v Triglavskem pogorju. Organizirana je bila takoj rešilna ekspedicija, broječa osem mož z vodnikom Gregorjem Lahom na čelu. Ti so okoli 14. prispeli na Kredarico ter ukrenili najprej vso za transport težko poškodovanega Lüttecha.

Smrtno ponesrečeni Müller je bil 7. junija 1909 rojen v Berlinu, pozneje so se njegovi starši preselili v Monakovo.

Velik požar v Mariboru

Plat zvona na stolnici. — Tovarna »Kovinar« na Teznu v plamenih. — Glavni objekt pogorel do tal. — Več milijonska škoda.

Maribor, 13. junija.

Sinoči malo pred polnočjo je vse mesto predramil plat zvona na stolnici, kjer je požarno opazovališče. Ljudje, ki so bili še pokoncu, so naglo odhiteli na ulice, a mnogi pa so vstali celo iz postelj. Zunaj se je nutil grozen prizor: vse nebo nad Teznom je bilo razsvetljeno, vstajali so veliki zublji in oblaki dima. — Požarne brambe iz mesta in vse okolice so jedro hitele na kraj nesreče. Bilo je že splošno jasno, da mora goreti ena izmed tezenskih tovarnen, in res, gorela je »Kovinar«.

Iz mesta so hitele na Tezno ogromne množice radovednežev, nekateri so šli peš, drugi so se vozili s kolesi, motorji in avtomobili, nebo pa je postajalo vedno bolj žareče. Gorel je glavni tovarniški objekt, v katerem so se v splošnem izdelovale najrazličnejše žice, kabli itd. in ki je bil opremljen z dragimi modernimi stroji. V plamenih je bila vsa velika stavba in ognjeni zublji so že objemali streho, ki je bila deloma krita s pločevino, deloma pa s steklom, ki se je talilo kakor vosk. Gasilci, ki so prihitali k gorečemu objektu, so se morali v glavnem omejiti le na lokaliziranje požara, da rešijo sosednje objekte, posebno skladišče, ki je oddaljeno le kake štiri metre. Šele potem, ko je ogenj že uničil streho, je bilo mogoče pričeti z uspešnejšim gašenjem gorečega objekta samega. Vsled pomanjkanja vode, ker je bilo pri tovarni premalo hidrantov, v bližini pa ni nobene stoječe ali tekoče vode, je gašenje trajalo pozno do jutra, ko je bil ogenj dokončno zaduščen.

Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno, zdi pa se, da je pričelo goreti najprej v kleparnici, in sicer zaradi tega, ker delavci zvečer pri odhodu niso popolnoma pogasili ognjišč. Zerjavica je najbrže tlela dalje in prišla v dotiko z gorečimi predmeti. Ko je bil ogenj opažen, je bil v plamenih že velik del notranjosti. Precenjena pa tudi še ni škoda, ki znaša gotovo več milijonov dinarjev, kajti poleg poslopja samega so bili uničeni tudi dragi stroji, ki so bili trdno montirani in se tedaj niso dali odstraniti. Rešene so bile le nekatere malenkosti. Tovarna je bila zavarovana in bo zavarovalnica najbrže krila vso nastalo škodo.

»Kovinar« d. d. je podjetje za izdelovanje navadne žice vseh vrst, električne žice, kablov, pip, škropilnic itd. in zaposluje preko 300 delavcev in delavk, ki bodo vsled uničenja glavnega objekta težko prizadeti. Danes dopoldne se je med ruševinami zopet pojavil ogenj in so bili na novo pozvani gasilci. Na kraj požara je odšla tudi uradna komisija. Požar v »Kovinar« je bil za onim v Franzovem paromlinu pred leti največji požar v Mariboru po vojni.

„Jugoslovan“

se naroča v Ljubljani v Gradišču 4 (poleg Nunske cerkve), telefon št. 80-68.

Pozabljeno letovišče

Sevnica, 11. junija.

Krasno vreme prešlih dni je privabilo prve letovištarje v naš trg, ki je eden izmed najbolj priljubljenih krajev našega Posavja. Žalibog je opaziti, da leto za letom obišče Sevnico manj tujcev. In vendar je krasota narave ostala ista ko za časa Avstrije, ki je obiskalo Sevnico letno do 800 letovištarjev iz vseh krajev bivše Avstro-Ogrske, ki so jo, in to po pravici imenovali Jugoslovanski Meran. Krasni naravni gozdni park na Vrtači je žalibog zanemarjen, kakor tudi park-drevored. In to letargično spanje se je prišlo celo našega prebivalstva. Lepa in priljubljena vasica Boštanj gleda lahko omalovaljevalno na naš trg. Saj tam so organizirali dobro uspešno sadjarsko razstavo. In vendar se lahko pohvalimo, da je naš Sevnica eden izmed najznamenitejših krajev žlahtnih jabolk. Naj omenimo le sevnško voščenko, ki je dosegla na sadnem trgu najvišjo ceno. Sevnška okolica je nekaj vhod v posavski vinogradniški pas, ki se razteza dalje proti Bizelskemu, a vendar propada danes celo ta, nekoč tako razvita panoga narodnega gospodarstva, kakor tudi nekoč razvita živinoreja. Vidimo pa tudi nekaj dobre volje. Dobili smo električno razsvetljavo, vodovod je v projektu, povsod zidajo in olepšajo svoje domove. Dobili smo krasen dom Jug. Sokola, ki je bil otvorjen 1. junija. Tudi domači SK Sava je s svojimi sportnimi dnevi in lepimi uspehi na zelenem polju dokazal voljo do prosperiranja. Krasne in priljubljene izletne točke Liska, Boštanj, podzemna jama Hranja peč, za katero se posebno zanimajo »jamarji«, vabijo sportnike vseh panog, da se tu razvedrijo v lepi naravi. Naj bo merodajnim lokalnim faktorjem, ki imajo v rokah sedanost in bodočnost Sevnice, v vzgled in vzpodbudo njena preteklost. Držimo tujski promet vsaj na isti višini, ako ga ne moremo dvigniti. Naj se volja, ki se kaže povsod, usmeri v koristnem pravcu! Saj bo v korist vsemu prebivalstvu! Poiskimo in izločimo vzroke malomarnosti. Saj volja je tu. Pri onih, kjer je še ni, se bo zbudila. Na plan z razlogi tega brezkoristnega žltotarjenja. Naj merodajni krogi očistijo naš Avgijev hlev. Le z delom bomo naš lep trg zopet dvignili na ono višino, kjer je bil nekoč.

V petek nas zapusti poveljni gas. društva Sevnice gosp. Alfonz Kastelic, ki se udeležil predsednikom kongresnega odbora Jug. gas. zveze g. Rihardom Engelsbergerjem gasilskega kongresa v Spa v Belgiji.

V nedeljo 15. t. m. bo na Blanci velika vrtna veselica z bogatim sporedom. Priredi jo prostovoljno gasilno društvo na Blanci, ki je bilo pred kratkim ustanovljeno.

Knjige med ljudi

Zagate književnega trga, ki pri Srbih najbrž niso nič manjše kakor pri nas, so beograjske knjigarnarje nazadnje le zganile in te dni so začeli živahno, širokopotezno propagandno akcijo. Pod vodstvom Srbske književne zadruge so se zbrali vsi beograjski knjigarnarji in objavili obsežen seznam knjig, ki so jim za čas sokolskega zleta, ko je Beograd preplavljen tujkega prometa, znižali cene za trideset odstotkov (članom Sokola za 40%). Ta popust pa ne velja samo kupcem na licu mesta, temveč za vsakršno naročilo od koderkoli. — Nedeljska »Pravda« je ob tej priliki objavila članek, ki stavlja konkretne predloge, kako naj bi se po vsej državi organiziral dan knjige: inicijativno naj bi prevzeli vsi, ki so na ustvarjanju in razširjanju knjig predvsem zainteresirani — književniki, knjigarnarji, ilustratorji, tiskarnarji itd. — ob sodelovanju umetniškega oddelka prosvetnega ministristva, dnevnega tiska, kulturnih društev, Akademije znanosti in umetnosti in univerze. Na ta dan naj bi se vršila žilavna propaganda knjige s tiskom, predavanji, književnimi razstavami in drugimi manifestacijami in prireditvami.

Novo mesto

Novo ograjo, prav okusno in lepo, je dobil šmihelski samostan. Ob tej priliki so tudi regulirali cesto iz Šmihela do šole. Kmetijska šola na Grmu enako skrbi za novo betonsko ograjo doli pod vrtnarijo. Posnemanja vredno, da dobi lepa pokrajina še lepše lice.

Gadjo zalogo staršev in desetih mladičev je odkril v svoji usnjarski kadi na vrtu usnar Planinšek v Kandiji. Spravil je ves ducat gadje zalege v velik kozarec. Letos je strupenih kač okoli Novega mesta silno mnogo.

Binkošti na Gorjancih so preživeli naši planinci prav prijetno. Sentjernejski kaplan gosp. Kovačič je gori maševal. Zbralo se je nekaj nad trideset dolincev. Ob prijetnem kramljanju starih lovcev in ob veselih dolenskih popevkih jim je pri Sv. Miklavžu čas prehitro mineval. Zumberčanov in njihovih janjev ni bilo. Na Gorjance je pohitelo tudi nekaj odličnih Ljubljancev. Saj je tako lepo gori; Zalibog, da naš svet tega ne ve, ali pa teh krasot ne zna ceniti.

Glasbena matica novomeška priredi v soboto 14. t. m. ob 7. uri zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma javno produkcijo svojih gojencev. Iz skromnih početkov se naša glasbena ustanova vedno bolj razširja in razveseljuje vsako leto večjega števila učencev. Na produkcijo se še povrnemo.

Skladišče Kmetijske podružnice na ljubljanski cesti se je že lani pripravilo, da se poveča in izlepša, zdaj pa vse nekam miruje. Tako važna institucija in na tako vidnem mestu bi vsekakor potrebovala več pozornosti od strani merodajnih faktorjev, da dajo po važnosti vrednemu posloju slednjič tudi vredno in dostojno lice. To bo njim in mestu v čast.

Zborovanja novomeškega učiteljskega društva se udeležijo v soboto 14. t. m. na Catežu pod Zaplazom tudi referent kmetsko-nadaljevalnega šolstva pri banski upravi v Ljubljani g. Jože Krošl, ki bo koreferiral k predavanju učitelja g. Frana Žakovca o kmetsko-nadaljevalnem šolstvu.

17 gadov vseh velikosti in debelin je v dveh dneh nabral usnar Planinšek na svojem vrtu v Kandiji. Vsi se gnetejo v velikem kozarcu, ki je poln šele do polovice.

Radovljica

Pevski zbor Sokolskega društva v Radovljici priredi do nedelje, dne 15. junija t. l. ob pol devetih zvečer v Sokolskem domu koncert z raznovrstnimi točkami. Čisti dobiček je namenjen v podporo onim telovadcem, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Beogradu. Vabimo vse članstvo, da se koncerta udeležijo in da zadoščenje marljivemu zboru ter podpre finančno akcijo za zlet v Beogradu.

Trzin

Nov društveni dom. Zid za nov društveni dom počasi raste toda upanje imamo pa le, da bo letos že pod streho. Sicer pa denarni položaj ni baš razveseljujiv in prav to je vzrok, da včasih malo obupavamo. Les so pa dali kmetje zastoj; tudi material vozijo brezplačno. — Pa še drugod se kaže podjetnost Trzinčev. Kar tri opekarne nameravajo pri nas letos zgraditi. Pri eni so že začeli izdelovati opeko. Za prvo silo seveda le surovo. Tla so za opekarne ugodna, plast ilovice je izredno debela. Saj je pri nas že pred 50 leti stala opekarna, seveda italijanska. Pred kakimi 80 leti pa so jo Italijani iz neznanih vzrokov opustili in prav na tem mestu bodo zopet postavili opekarno. Opekarne se bodo na vsak način obnesle, ker je povpraševanje po opeki jako veliko. Najbolj razveseljuje pa je to, ker bo vse v domačih rokah.

Trbovlje

Gradba nove kočice na mrslci. Agilna tukajšnja podružnica Slovenskega planinskega društva bo v kratkem pričela graditi novo kočico na Mrslci. Temelje bodo kopali člani sami v kuluku ob nedeljah in praznikih. Mizarstva in tesarska dela, katera bo izvršil podjetnik g. Čmak, so proračunana na okroglo 40.000 Din. celotni stroški pa bodo znašali okrog 50.000 Din. V novi koči bo poleg jedilnice in okrepčevalnice prostora za 15 postelj in okrog 35 skupnih ležišč. Računa se, da bo nova kočica prihodnje poletje že dovršena.

Adaptacija rudniške restavracije. Adaptacijska dela na rudniški restavraciji se bližajo koncu. Tekom tekočega tedna bo dovršena še ograja ob cesti in dovršen vrt na zadnji strani. V notranjosti je resta vracija temeljito preurejena. V pritličju so iz prostora, kjer se je svoječasnno nahajala filijalka rudniškega konzuma, napravili 8 lične sobe, ki so namenjene Društvu rudniških nameščencev v društvene in družabne svrhe. Leva, takozvana kmečka soba v pritličju je namenjena učitelstvu in privatnemu uradništvu. V gornjih prostorih je uradniški kazino, kamor ima dostop samo rudniško uradništvo in njih družinski člani. Dvorana je znatno povečana ter je jako okusno opremljena. Tudi ostali družabni prostori so udobno urejeni. Ustanovljena je uradniška čitalnica in knjižnica, ki je naročena na precejšnjo število tu- in inozemskih časopisov in revij. Tudi delavski prostori na zadnji strani so jako prijazni, svetli in zračni. Tekom letošnje zime je bila inštalirana hladilna naprava in naprava za parno kurjavo.

Društvo hišnih posestnikov v Trbovljah ima svoj občni zbor v torek dne 17. t. m. ob 16. uri v gostilni g. Forte. Poročal bo g. Frelj iz Ljubljane o davkih in prirastkarini.

Murska Sobota

Zatiranje šmarnice. Da pospeši zatiranje šmarnice bo kr. banska uprava prispevala po 50 para od vsake zelene precepljene irte. Kdor se namerava te ugodnosti poslužiti, se mora nemudoma prijaviti z nekelekovano prošnjo. Natančnejša navodila imajo vse vinorodne občine.

Dnevne vesti

Nad pol milijona slov. knjig

V »Očmevih« je objavil g. Bolhar statističen pregled slovenskih književnih družb, njih izdaj in članstva za leto 1929. Iz te statistike je razvidno, da je bilo v Sloveniji 9 književnih družb (brez Primorja, kjer so tri), ki so imele skupno 112.383 članov, katerim so razposlale skupno 502.620 knjig redne izdaje. Mohorjeva družba sama pa je razposlala svojim 53.405 članom 267.025 knjig redne izdaje. Mnogo nad pol milijona novih slovenskih knjig je torej šlo lani med slovenski narod. In vse te knjige so bile plačane, to je znak, da so ljudje te knjige tudi prečitali. In knjižna produkcija se še množi in vsako leto gre več knjig med narod. Naravna posledica tega bi morala biti, da bi se vsako leto znatno dvignila kulturna stopnja našega naroda. Če se to tudi v zadovoljivi meri doseže vsako leto, ne vemo. Toda kljub temu je dejstvo, da kupi naš narod samo pri svojih književnih družbah na leto mnogo nad pol milijona knjig, tako razveseljivo, da smo na ta usepeh pač lahko ponosni. In zato priznanje vsem književnim družbam in še večje priznanje njim takrat, kadar bodo z istim uspehom tekmovali med seboj glede kvalitete knjig, kot danes glede kvantitete.

— Odlikovanje našega dunajskega poslanika. Veliki mojster malteškega reda je odlikoval jugoslovanskega poslanika na Dunaju dr. Grgo Angjelinovića z redom velikega križa viteškega reda. Odlikovanje je izročil dr. Angjelinoviću dunajski knez prior tega reda baron Ludwicksdorf.

— Vseled obvestila banske uprave dravske banovine se vrši nadaljevanje postopanja za podelitev vodopravnega dovoljenja za vodosilno napravo (elektarne) na Ljubljani pri vodni zatvornici, ki jo namerava postaviti Glavni odbor za obdelovanje barja v Ljubljani pri km 26-370. Kakor znano, se je bil boj med deželnim odborom kranjskim in mestno občino ljubljansko, da bi se tamkaj dovolila postaviti elektrarna. To vodopravno postopanje, katerega je prekinila vojna in vojne razmere, se sedaj nadaljuje in se vrši v torek dne 17. junija 1930 ob 9. uri v sobi št. 32/II. v banski palači razprava, pri kateri se bo pretresalo vprašanje, če gre mestni občini ali pa dravski banovini, ki se smatra za pravno naslednico vojvodine Kranjske, prednost. Vsi zainteresirani, oziroma mejaši, če tudi niso bili osebno pozvani, se tem potom vabijo, da se razprave udeležijo, ter da vodijo razprave pred ali najkasneje med razpravo ustno ali pismeno povedo svoje pomisleke ali eventualne ugovore, ki jih imajo proti napravi.

— Pozdravni večer našemu dunajskemu poslaniku. Z Dunaja poročajo: Jugoslovansko akademsko društvo »Sloga« je 11. t. m. zvečer priredilo v svojih prostorih pozdravni večer novemu jugoslovanskemu poslaniku na Dunaju dr. Grgo Angjelinoviću. Jugoslovanski poslanik se je na koncu tople zahvali mladini za pozdrav, naglašujoč, da se na Dunaju naša mladina zbira iz vseh krajev domovine, ki se zaveda skupnosti. Dr. Angjelinović je nato govoril o jugoslovanskem nacjonalizmu kot sintezi srbstva, hrvatstva in slovenstva. Naposled je opozoril mladino na naloge, ki jo čakajo pri izgradnji jugoslovenske države.

— Iz češkoslovaške diplomatske službe. Odpravniki poslovi pri češkoslovaškem poslanstvu v Beogradu g. Vokač ob imenovan za poslanika v Sofiji ali v Tirani. Novinarski ataše češkoslovaškega poslanstva v Beogradu dr. Stibor Melč bo premeščen za tajnika češkoslovaškega predstavništva v Moskvi na mesto publicista dr. Šroma, ki je prestavljen k poslanstvu na Dunaj. Novoimenovani češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Robert Flider bo danes prispel v Beograd.

— Iz carinske službe. Za postavljene pri glavni carinarnici v Ljubljani Peter Minor in Aleksander Bur. evič, pri carinarnici v Mariboru Jagor Lazarevič in Dinko Ljublić, na Rakeku Mihajlo Feredi, v Sarajevu Vekoslav Burgar in Ivan Gregorič, v Subotici Fran Urbas in na Sušaku Viktor Habe.

— Nov naslov papežev. V vatikanskem letnem almanahu stoji poleg dosedanjih naslovov, ki jih ima papež, tudi še naslov »suveren vatikanske države«.

— Maturante inje VIII. a in b I. drž. gimnazije v Ljubljani iz leta 1929. vabim, da mi sporočijo svoje naslove in želje glede proslave 10-letnice mature. — Zupan Josip, Ljubljana, Miklošičeva cesta 11.

— Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani praznuje te dni petinsedemdesetletnico svojega obstoja. V soboto ob 8. uri zvečer priredi v dramskem gledališču predstavo Medvedove tragedije »Za pravdo in srce« v režiji Franca Gajeta, v nedeljo se po maši v uršulinski cerkvi ob 10. uri dopoldne vrši slavnostno zborovanje v Rokodelskem domu v Komenskega ulici, popoldne ob 6. uri pa koncert na vrtu tega doma, na katerem sodelujejo: društveni pevski zbor pod vodstvom prof.

Bajuka, železničarska godba »Sloga« in pa tamburaška zborba ljubljanskega in vrhnjskega kat. društva rokodelskih pomočnikov.

— Dan Rdečega križa v Velenju. Krajevni odbor Rdečega križa v Velenju priredi v nedeljo dne 15. t. m. vrtni koncert v Hotelu g. Ivana Rak-a v Velenju, pri katerem sodeluje rudarska godba iz Velenja in velenjsko pevsko društvo. Pričetek ob 5. uri popoldne. Ker je prireditel namenjena v propagando Rdečega križa, čisti dobiček pa v korist siromašnim pogorelcem iz okolice, vabimo cenjevo občinstvo, da isto v najobilnejšem številu posesti.

— Oddaja del za šolsko stavbo v Dolu pri Hrastniku. Pri stavbi novega šolskega poslopja se oddajo plesarska, slikarska in pečarska dela, kakor tudi dobavljane in polaganje hrastovih parketnih deščic. Interesenti se naj blagovoljno osebno zglasti na Dolu, kjer so jim potrebni podatki na razpolago pri šolskem upravitelju.

— Občni zbor delavskega odseka UJNZB Ljubljana se vrši v nedeljo dne 15. t. m. ob 9. uri zjutraj v društvenih prostorih v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti (II. stopnjišče poleg čitalnice). Vabimo vse delavce in rokodelce, člane Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, da se tega važnega občnega zbora ob določenem uri zanesljivo in v čimvečjem številu udeležijo. — Odbor.

— Gasilska razstava. Vsakega gasilca gotovo zanima pogledati si gasilsko orodje od prvega početka, t. j. od najnavadnejših ročnih gasilskih priprav do današnjih najmodernejših motornih brizgalnic itd. To vse in ves razvoj gasilstva si bo lahko ogledal na gasilski razstavi v prostorih ljubljanskega velesejma od 1.—4. avgusta t. l. vsak gasilec. Tovariši, ne zamudite te redke prilike, da si ogledate to razstavo. Vstopnina bo malenkostna.

— Kobilice v Mostarju in okolici se le niso pojavile v tako ogromnih množinah, kakor so to spočetka poročali. Koraki, ki jih je napravila pristojna oblast za njihovo zatiranje, so se popolnoma obnesli in sedaj je vsaka nevarnost odstranjena.

— Po smrti obsojen. V neki francoski vasi je hlapec posekal svojemu sosedu več dreves. Za svoj čin bi se bil moral zagovarjati pred sodiščem. Sodišča se je pa revež tako ustrašil, da je rajši izvršil samomor. Sodišče pa procesa le ni ustavilo, ker smrt obtoženca sodišču še ni bila uradno priobčena, ampak je hlapec prisodilo 4 mesece zapor.

— Pameten ukrep. V francoski poslanski zbornici so za časa zadnjih parlamentarnih počitnic prevlekli vse namizne pokrove z debelim gumijem, tako da razjarjeni opozicijonci ne bodo mogli več motiti govornikov z razbijanjem po mizah.

— Sleprija s kavejmi. V Ljubljani so pred nekaj dnevi zaprli lesnega trgovca Isteniča, ker je opeharil precej ljudi za znatne zneske, ki jih je zahteval od službe iščočih ljudi za kaveje. Kaveje pa je izrabljal tudi v Zagrebu neki Andrija Hleb, ki je slepil uboge ljudi ravno tako kakor Istenič. Z izvaljenim denarjem je živel jako potratno, dokler ga niso osleparjeni ljudje naznanili pristojni oblasti. Hleba je policija izročila sodišču.

— Velika škoda vsled poplavl in neviht v Hercegovini. Močno deževje, trganje oblakov in hudourniki so povzročili veliko škodo v srezih. Nevešnje in Stolac. Cesta Trebinje-Lubinja je poškodovana, ker je voda nanosila na cesto na nekaterih krajih peska v višini pol metra. Cesta Stokob-Berkovići je na več mestih poškodovana, tako da je moral biti promet na tej cesti ustavljen. V selu Trušnje je voda uničila tri četrtine posevkov. V vasi Berkolići je uničenih več kvadratnih kilometrov polja. V vasi Trušnje je udarila strela v zgradbo žandarmerije. Ljudskih žrtev ni, materialna škoda je velika.

Ljubljana

■ Dan ruske kulture. Po vsem svetu od Montreala v Kanadi do Harbina v Mandžuriji in od Aleksandrije do Osla obhaja ruska emigracija že šesto leto na rojstni dan največjega ruskega pesnika Puškina (1799) svoj narodni praznik. Dan ruske kulture je simbol njenega notranjega edinstva in vezi z veliko domovino. Kakor vedno, obhajata Ruska Matica in Ruska invalidska zveza istočasno tudi Dan ruskega invalida. Prireditelji vabijo vso bratsko ljubljansko javnost k proslavi Dneva ruske kulture, ki se bo vršila v nedeljo 15. t. m. ob 20. v Unionski beli dvorani. Po uvodni besedi tajnika Ruske Maticе prof. A. Maklečeva in slavnostnem govoru g. univ. prof. dr. Franca Grivca, bodo sledile v izvedbi članov ljubljanskega Narodnega gledališča te glasbene in recitacijske točke: 1. N. Rimski-Korsakov »Ma peinež, besedilo M. Lermontova v francoskem prevodu J. Sergennoisa — poje gdč. N. Španova. — 2. Puškin: André Chenier, recitira g. L. Marakina-Krivecky, članica Kijevskega gledališča. 3. Musorgski: Arija iz opere »Boris Godunov« — g. R. Primožič. 4. Prokofjev: Romanca — ga. V. Thierry-Kavčnikova. 5. Gribojedov: prizor iz »Gorja od uma«, recitira ga: M. Na-blocka. 6. Grečaninov: Romanca — gdč. V. Majdičeva. 7. Čajkovski: arija iz »Evgena Onjegin« — g. J. Gostič; pri klavirju g. M. Lipovšek. Vstop prost. Pri vходу se bodo nabirali prostovoljni prispevki v korist ruskih vojni invalidov.

■ Nezgoda zaradi slabe ceste. Na novootvorenem podoljski Masarykove ceste od kolodvoza proti Martinovi cesti je na vrhu klančka jarek, ki je prava past za automobile, motocikle, pa tudi za druga vozila in pešce, ker ni tam zanje nikakega opozorila. Ko se je v četrtek zvečer vračal g. L. Z. s svojo ženo na motor-nem kolesu s pokopališča, je motor na kraju jarka vrglo kvišku. Pri padcu je vozač dobil slučajno le lažjo poškodbo na nogi, dočim je ostala njegova žena nepoškodovana. Motor je utrpel znatne poškodbe. Čule so se kritike o malomarnosti cestne uprave, ki ne uredi pravilno te prometne ceste.

■ Kap ga je zadela. V Gradcu 1902. rojeni in v Kočevje pristojni trgovski potnik Rajko Kovč je stanoval v Remsovi hiši v Vogelni ulici. Ker se že ni več dni zglašil pri svoji izvoljenki gdč. Pavli L., je ta šla na njegovo stanovanje, ki je bilo znotraj zaprto. Siloma je vrata odprla in presenečena zapazila svojega izvoljenca nepremično ležati v postelji. Bil je mrtev. Obvestila je o tem policijo, ki je tja poslala komisijo. Zdravnik dr. Pavle Avramovič je ugotovil, da je Kovč zadela kap. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

■ Tragična smrt. Tovarnar mesnih izdelkov Fran Klemenc je v četrtek zvečer obvestil policijo, da leži v parku tovarne truplo mlade, neznanke ženske. Policijska komisija je ugotovila, da je mladenka izpila večjo količino lizola in se tako zastupila. Pozneje so ugotovili njeno identiteto. Bila je to 23-letna Marija Baloh, doma iz Sv. Valburge pri Smledniku. Kot služkinja je bila zaposlena pri dr. Eislerju v Beogradu. Prišla je za nekaj dni na dopust domov in k svoji sestri v Spodnji Šiški. Kaj je gnalo simpatično mladenko v smrt, ni znano. Najbrže težka živčna bolezen. Policijski zdravnik dr. Avramovič je odredil po ogledu, da so truplo prepeljali v mrtvašnico na viško pokopališča.

■ Črešnje na trgu. Čeprav je bil včeraj običajen dnevni trg, so pripeljali v mesto veliko domačih in drugih črešnjak. Trg je bil naravnost preplavljen s črešnjami. Črešnje iz neposredne bližnje okolice še niso prvovrstne, dočim so iz drugih krajev prav lepe. Ker je bilo obilo blaga, so se črešnje precej pocenile. Na Pogačarjevem trgu so branjeve črešnje prodajale že po 4—6 Din kg, prejšnji teden so bile še od 10—14 Din kg.

■ Aretacije. Aretirana je bila v četrtek neka ženska M. zaradi večje goljufije. Ogoljufala je go. P. za 1000 Din. Na policijo sta bili privedeni tudi dve izgubljenki, ki sta kolovratili ponoči po mestu ter se močno napili.

■ Čegavo je avtomobilsko kolo? Posestnikov sin Anton Skok je 8. t. m. ob 5. zjutraj na glavni cesti v Domžalah našel rezervno avtomobilsko kolo. Lastnik tega kolesa naj se javi pri najditelju ali pa pri orožniški postaji v Domžalah.

Maribor

■ Harastovičev poslovljni večer. V sredo 18. t. m. ob 20. uri se bo v tukajšnjem Narodnem gledališču vršil poslovljni večer opernega komika g. Antona Harastoviča. Nastopil bo kot tajnik v »Adieu Mimie«.

■ Poslednja dela v kopališču na Mariborskem otoku se vršijo te dni s pospešeno naglico, da bo za nedeljsko otvoritev vsaj za tekme že vse pripravljeno, vendar pa bodo nekatere sedanje naprave le provizorične in bodo pozneje zamenjane, tako n. pr. ograja pri skalnem stolpu, žična ograja itd. Tudi voda prvi dan ne bo popolnoma čista in dobra, ker se bodo morale naprave za čiščenje in ogrevanje šele preizkusiti. Naravnost ogromno je zanimanje javnosti za otvoritev in je pričakovati, da bo obisk na otoku rekorden.

■ Plavalne tekme. V nedeljo, 15. t. m. se bodo ob priliki otvoritve novega mestnega kopališča na Mariborskem otoku vršile velike plavalne prireditve, pri katerih bo nastopilo 40 najboljših plavalcev in plavalk, med njimi tudi državni prvaki v skakanju. Prijavljeni sportniki so po večini člani ljubljanskih sportnih klubov »SK Ilirija« in »ASK Primorja«, bo pa tudi nekaj domačinov. Kot skakalci bodo nastopili državni prvaki gg. Kordelič, Strnad in Jontes. Ob tej priliki bo Maribor tudi prvič videl waterpolo. Program prireditve je naslednji: dopoldne pričetek ob 11:30; 1. gg. 50 m prost stil, 2. dame 50 m prost stil, 3. dame 100 m prsno, 4. gospodje 100 m hrbtno, 5. skok s stolpa z višine 5 in 10 m ter z deske z višine 3 m 6 poljubnih skokov. Popoldne pričetek ob 15. uri: 1. gospodje 4 × 50 m prost stil, 2. dame 3 × 50 m v predpisanih stilih (prsno, hrbtno in prosto), 3. gospodje 50 m prost stil (samo za plavalce mariborskih klubov), 4. dame 50 m v prostem stilu (samo za plavalce mariborskih klubov), 5. propagandni skoki, 6. tekma waterpolo med »ASK Primorja« I., Ljubljana in »SK Ilirija« I., Ljubljana.

■ Smrt pod vlakom. V četrtek pozno ponoči je prišla v nek tukajšnji hotel policiji dobro znana Ana H. v spremstvu nekega moškega ter zahtevala sobo. Ker so jo tudi v hotelu poznali, ji sobe seveda niso hoteli dati, kar jo je tako razburilo, da je pričela zmerjati, kričati in razgrajati, da se je zbrala skupaj

vsja okolica. Protivila se je pa tudi došlemu stražniku, ki jo je hotel aretirati. Vrgla se je namreč na tla in se ni dala spraviti z mesta. Stražnik je moral poklicati voz in rabijato ter pijano žensko na njem odpeljati v zapor.

■ Aretacija radi tatvine. Radi tatvine električnega motorja pol konjske sile na škodo Mestnega električnega podjetja je bil v četrtek aretiran neki H. P., ki je dejanje skesano priznal in tudi motor vrnil. Bil je zaradi tega zopet izpuščen, prišel pa bo pred sodišče.

■ Dva kolesarska karambola. V četrtek sta se zgodila dva kolesarska karambola. Na Pobreški cesti sta trčila skupaj Anton Lavrenčič in Ivan Kumpersak, pri čemer si je drugi poškodoval komolec leve roke, v Vetrinjski ulici pa je podrl neznan kolesar na tla kolesarja Franca Kranerja, ki je dobil lažjo rano na levem senu.

■ Ponočna zgodba iz Vetrinjske ulice. V četrtek ponoči je nek srbski trgovec v nekem prenočišču v Vetrinjski ulici tako zelo razgrajal, da je moral intervenirati stražnik, ki je moža odvedel na stražnico, kjer je izpovedal, da se je razburil zaradi neke sobarice, ki da mu ni hotela dati miru. Da bi se je odkrižal, je zahteval gospodinjjo, pri kateri se je hotel pritožiti, nastal pa je pri tem prepir, ki ga je tako razburil, da je pričel kričati in razgrajati. Možak je bil po zaslišanju zopet izpuščen, prepovedali pa so mu, da bi se še kdaj vrnil v ono gostilno.

■ Prepri radi podoknice. Tam nekje v Jezdarski ulici sta se pozno noč pojavila dva trubadurja s tamburicama in napravila, kot se trubadurjem spodobi, podoknico. Našel pa se je neki F. N., ki za tako ponočno glasbo ni imel razumevanja, zato je med njim in obema trubadurjema prišlo do jezlivega prepira, ki je prišel celo v policijsko kroniko.

■ Slabo je postalo v četrtek zvečer pred palačo okrožnega sodišča krojaškemu mojstru Jakubu Kelcu, ki se je nezavesten zgrudil na tla. Rešilni avto ga je prepeljal na njegov dom.

Celje

■ Operna predstava odpovedana. Kljub zadostni reklamirani in osebni agitaciji nekaterih požrtvovalnih oseb je bilo za predstavo »Rigoletto« prodanih v predprodaji komaj ena tretjina vstopnic. Niti odlični gosti, ki bi peli pri tej predstavi niso mogli vzdržati ravnodušnega občinstva, ki mu bodi ob tej priliki povedano, da bi bila predstava benični večer za mariborske igralce. Celjsko gledališko občinstvo je zamudilo oddolžiti se Mariborčanom, ki so jim pozimi pripravili marsikak prijeten večer.

■ Državne zastave, ki so jih ob obisku romunskih avtomobilistov izobesili nekateri posestniki, so bile v takem stanju, da se mora govoriti o javni sramoti. Te zastave niso v okras niti mestu niti hišam. Pa so visele te zastave v najprometnejših ulicah in na velikih hišah, o katerih lastnikih se ne more trditi, da so slabo situirani. Izgleda, da je v ozadju očit namen izigrati našo državno zastavo. Pristojne oblasti naj poskrbijo, da se to ne bo ponovilo. Za jutri je mestno načelnstvo pozvalo hišne posestnike, da naj prilikom župnega izleta celjskega Sokola izobesijo zastave. Upati je, da se te zastave ne pojavijo več.

Sport

Schmelling svetovni prvak v boksu

V petek zjutraj srednjeevropskega časa se je vršil v Yankee stadionu v Newyorku boksmatch za svetovno prvenstvo med Sharkeyem in Schmellingom. Borba, ki je zainteresirala ves svet, je končala zelo tragično. Zmagovalec odločil ne točke, ne knock out, temveč diskvalifikacija Sharkeya radi nedovoljenega nizkega udarca. Poročilo navaja, da je Sharkey sigurno odločil I. kolo za sebe. V 4. kolu pa je zadal Schmellingu strašen prepovedan udarec v želodec, ki je Nemca takoj onesvestil. Odnegli so ga v njegov kot, vendar so vsa prizadevanja, spraviti ga k zavesti, ostala brezuspešna. — Sharkey je bil diskvalificiran, Schmelling pa proglašen za svetovnega prvaka. Matchu je prisostvovalo preko 70.000 gledalcev. Od izkupička, ki je šel v dobrodelne svrhe, je prejel Schmelling 270.000 dolarjev. Od te vsote pripada tretjina njegovemu bivšemu managerju Bülowu. Dosedanji svetovni prvak Tunney je daroval zmagovalcu častno nagrado — kip boksarja, na katerem so gravirana imena vseh dosedanjih prvakov od Sullivana do Tunneya.

■ ZNP se ne pokorava JNS-u in poziva svoje člane, naj ne nasedajo pretnjam saveza, temveč naj se radi reda in discipline pokoravajo samo odločitvam podsaveza. ZNP smatra, da sedanji JNS nima pravice izrekat sumpenz.

■ Hitrec in Leinert (oba Hašk) sta savezu telegrafirano javila, da ne potujeta v Uruguay. Izgleda, da bodo tudi ostali zagrebški igralci odpovedali sodelovanje.

■ Tekma Hašk — Concordia bo v nedeljo odločila prvo in drugo mesto prvenstva v Zagrebu. Obe moštvi nastopita kompletni z novimi akvizicijami bivšega Gradjskega 1911. Sodil bo g. Willer.

■ Mariborski sport. V nedeljo dopoldne priredi ISSK Maribor cestni tek na progi Maribor—Kamnica in nazaj. Start bo ob 9. na igrišču prireditelja, cilj istotam. Startalo bo 40 tekačev. — Popoldne se vrše ob priliki otvoritve kopališča na Mariborskem otoku tekovanja v plavanju, skokih in waterpolu. Tekom se udeležijo tudi ljubljanski klubi.

Abdul-Hamidove milijarde

Pokojni turški sultan Abdul-Hamid je zapustil ogromno premoženje, ki nese letno okoli 800 milijonov dinarjev obresti. Za to premoženje in za njegove dohodke se poganja sedaj 13 Abdul-Hamidovih otrok in njegovih 9 vdov.

Večina Abdul-Hamidovega premoženja je obstojala iz obširnih posestev, ki so po razpadu stare Turčije prišla pod grško oblast. Grška vlada sprva ni hotela priznati dedičem nikakih pravic. Kasneje pa se je odločila, da izplača dedičem kot odškodnino za posestva, ki leže v Grčiji, približno dve in pol milijardi dinarjev.

Ze iz te številke se da sklepati, kako ogromno je moralo biti premoženje Abdul Hamida, ki si ga je nakopičil za svoje 33 letne vladavine. Ko je l. 1918. v priganstvu umrl, so cenili njegovo premoženje v gotovini na približno 3 milijarde dinarjev, poleg tega pa so mu donasala še številna posestva, fabrike in rudniki letno okoli 300 milijonov dinarjev. Svoja

posestva je imel v Italiji, Grčiji, Macedoniji, Siriji, na otoku Cipru in bogate petrolejske vrelce v Mošolu. Vse premoženje so cenili na več kot 27 milijard dinarjev. Na podlagi mirovnih pogodb pa je morala Turčija odstopiti Grkom precej ozemlja, kjer so se nahajala posestva bivšega sultana. Petrolejski vrelci v Mošolu so prešli v angleško last, nekaj posestev pa je zaplenila nova Turčija. V Lausanne sklenjena pogodba pa je določila, da se mora respektirati posest turških državljanov v raznih deželah, ki so pripadala prej nekdanjemu turškemu cesarstvu. Na to pogodbo se je opiral tudi proces, ki so ga začeli Abdul-Hamidovi dediči proti različnim državam.

Dediče so podpirali angleški in ameriški finančniki, ki so dali dedičem tudi denarna sredstva na razpolago za tožbo, seveda pod pogojem, da dobe oni 35 odstotkov iztožene svote.

Amerikanska zagrizenost proti alkoholu

Pod tem naslovom smo objavili pred dnevi v našem listu članek, v katerem so bili obrazloženi psihološki vzroki, radi katerih vztrajajo Zedinjene države tako odločno pri svojem prohibicionizmu, to je pri politiki prepovedi točenja vseh alkoholnih pijač. Dogodek, ki se je pripetil te dni in ki ga bomo takoj opisali, priča, da je ta politika zares v pravem pomenu besede zagrizena do skrajnosti.

Prizor se je odigral v kraju Europa, Mississippi. Preteklo nedeljo po maši, ko je bilo na Glavnem trgu kakih 2000 ljudi, je ustavila policija devetletnega Toma Elkinsa, ko se je ravno pripravljala, da se odpelje s svojim avtomobilom s trga. Sodnik Lee Ferguson in dva policijska inspektorja so se približali vozilu ter sporočili vozniku, da bodo avtomobil preiskali, ali niso v njem skriti kakšni likerji. Namesto, da bi se bil Elkins sodniku takoj pokoril, je nadaljeval priprave, da se spravi motor v gibanje. Tedaj so ga policijski organi zgrabili in s silo potegnili iz avtomobila ter ga vrgli na tla. Ko je hotel mladenič vstati, so rabili orožje (revolver) ter ga težko ranili. Množica, ki je bila zbrana na trgu, je začela glasno protestirati, kar je dovedlo do tega, da so policijski organi večkrat ustrelili tudi proti gledalcem.

Nastal je pravi dirndaj. Zena sodnika Fergusona, ki se je nahajala na trgu, se je pred vtisom dogodkov hotela preriti do svojega moža. Toda tu je ravno v tem hipu zopet ustrelil proti demonstrantom in nesrečen slučaj je hotel, da je krogla zadela njegovo ženo v prsa, tako da se je takoj mrtva zgrudila na tla.

Ta tragedija je napravila po vseh Zedinjenih državah globok vtis, kar pa seveda nikakor ne bo vplivalo na zagrizenost pro-

ti alkoholu, ki jo kažejo izvrševalci zakona v prohibicionizmu. Kolika je tozadevna strogost in odločnost upravnih oblastev, dokazuje najbolje dejstvo, da je Tom Elkins že 150. žrtev borbe proti alkoholu v Zedinjenih državah.

Umetni dragulji

Pod besedo »umetni dragulji« razumejo ljudje navadno ponarejene dragulje. Med umetnimi in ponarejenimi dragulji je pa velika razlika. Ponarejeni dragulji niso dosti oziroma nič vredni, ker je materijal, iz katerih so narejeni, ničvreden. — Med brušenim steklom in pravim briljantom je razlika v materijalu le prevelika, čeprav je steklo brušeno v obliki rozet ali briljantov. Nekaj popolnoma drugega pa je, če je dragulj narejen iz istega materijala, kakor pravi naravni kamen. Med naravnim in umetnim kamnom obstoji le ta razlika, da tvori narava svoje drage kamne silno počasi, umetno pa jih izdelujemo iz istih sestavin zelo hitro, ampak po istih zakonih, kakor jih izdeluje narava.

Izdelovanje umetnih — ne ponarejenih dragih kamenov je omogočila moderna kemija. Kemija je začela preiskovati in analizirati tudi drage kamne in je dognala, da dragulji ne obstoje iz prav nobenih dragih ali redkih snovi, ampak iz zelo navadnih sestavin. Diamant je navaden ogljik — rubini in safiri obstoje iz kisika in aluminija, torej iz snovi, ki se nahajajo v naravi v silnih množinah. Vrednost dragih kamenov torej ne izvira iz snovi, ampak iz njihove sestavine. — Diamanti tvorijo, predno jih dobi brusar v roke, dvojne piramide ali kocke, rubini in safiri pa šeststrane stebre. To so kristali, in baš ta kristalinski oblika dela to kamenje tako drago. Kdor hoče torej izdelovati umetno drage kamne, mora znati napraviti zgoraj omenjene snovi v obliki kristalov.

S takimi poskusi sta se pečala že pred

30. leti kemika Wild in Miethe v Nemčiji in Verneuil v Franciji. Uspehov pa nista dosegla posebnih. Posrečilo se jim je sicer izdelati diamante, tola stroški so bili tako visoki, da se stvar ni izplačala. Zato so se vrgli bolj na izdelovanje korundov.

S to fabrikacijo se peča velika fabrika za izdelovanje umetnih dragih kamenov v Bitterfeldu v Nemčiji. Delavci pa morajo imeti dolgoletno prakso, če hočejo dobiti čiste kamne. V tej fabriki ni racionalizacije, ampak vse dela človeška roka in človeško oko. Umetni kamni se tope pri 2 tisoč stopinjah vročine. Umetni kamen se rodi iz ene same kapljice klornate zemlje, okoli tega središča se pa nabirajo nove plasti kristala. Receptov, kako se to dela, fabrika seveda ne izda.

Vsako leto izdela omenjena tvornica več milijonov umetnih dragih kamenov, ki pa se ne rabijo le za okras in za lepote, ampak mnogo bolj v industriji, zlasti za rzne aparate. Umetni korund stoji na deveti stopnji trdote — trši je le še diamant — in zato ga rabijo zlasti za ležaje za koledške pri žepnih urah in pa za vse vrste svetrov.

Dramatična aretacija - opice

V aristokratskem predmestju Pariza v Neuilly-sur-Seine, tik ob Bois de Boulogne, stanuje v neki vili gospa Hénon. V sedanji letni dobi ima navado spati pri odprtih oknih. V torek zjutraj okoli pete ure se je zbudila iz sna ob nenavadnih okoliščinah. Nekaj je šegotalo gospo neprenehoma okoli nosu, dokler ni odprla oči. Ko se je gospa predramila, je na svojo nepopisno grozo opazila pri nogah veliko opico, ki je mirno sedela na postelji ter z užitkom zajtrkovala od sadja, ki ga je našla v njeni sobi. Šegačkanje je povzročilo opičin rep, ki ga je žival nevljudno obrnila proti glavi gospe in migala z njim po njenem obrazu.

Prestrašena je gospa Hénon začela vpiti na pomoč. Pa tudi opica se je prestrašila, urno skočila skozi okno na neko drevo ter zginila v gozdu. Medtem je bila alarmirana policija in tudi gasilci so že bili prihiteli na lice mesta. Zečelo se je preganjanje »zločincev«. In res so opazili nekaj časa pozneje na eni izmed promenadnih cest v Bois de Boulogne veliko opico. Po dolgih naporih in skrajno dramatičnih prizorih se je policiji posrečilo opico — aretirati ter jo odvesti z zoološki vrt, odkoder je bila ušla.

Predbivalci onega okraja so bili pomirjeni. Toda iz iste vile je prišel zopet alarm. V nekem drugem stanovanju so zalotili zopet opico, ki pa je bila mnogo bolj poredna nego prva. V spalni sobi, kjer so jo zasačili, je razbrcala in razbila vse steklenice s parfomom, pisemski papir je ležal razmetan po vsej sobi, ravno ista usoda je doletela obleko in perilo ter druge nepritrjene predmete. Tudi ta opica je zbežala skozi okno na drevje, a ne ve se, ali je že bila aretirana.

Posledica teh dramatičnih alarmov je seveda ta, da bodo vsa okna pri hišah tega okraja zaprta podnevu in ponoči — vsaj za nekaj časa.

Vztrajen snubec

Poljski listi poročajo na dolgo in široko o trdovratnem in vztrajnem snubcu Edvardu Kuleši, ki se je nesmrtno zaljubil v lepo hčerko angleškega poslanika v Varšavi. Sliko svoje izvoljenke je videl Kuleša v nekem ilustriranem varšavskem listu. Slika je napravila na mladega človeka tako silen vtis, da je postopal po cele dni pred palačo angleškega poslanstva in čakal, kdaj se bo pojavila mlada dama. Ko jo je pa enkrat zagledal, je kar pónorel. Začel je poslanikovi hčerki pisati zaljubljena pisma, kjer se je podpisoval z »vaš ženinc«. Poslaniku pa nenadna ljubezen neznanega mu mladeniča ni bila prav nič všeč in se je obrnil na policijo, ki pa ni mogla intervenirati, ker pisanje ljubavnih pisem ni prepovedano, tudi če so naslovljena na poslaniške hčerke. Končno se je odločil vztrajni zaljubljenec oditi kar naravnost v poslaniško palačo in tam zaprositi očeta-diplomata za roko njegove hčere. Gospod poslanik je v svoji palači napravil s trdovratnim snubcem seveda kratek proces in ga je napodil kot nadležnega človeka na ulico, varšavski policiji pa je javil, da mora biti Kuleša gotovo kak inozemski agent, ki hoče brzkone po nalogu kakšne tuje vlade njega, poslanika, družabno kompromitirati. Policija je res na to uvedla preiskavo, ki pa je dokazala, da sum gospoda poslanika ni opravičen, toda da se gospodu poslaniku ne zameri, je policija vztrajnega snubca le izgnala iz Varšave v neko drugo mesto. Kuleša pa se je pri svojem odhodu zaklel, da ne bo odnehal. »Ta ali pa nobena,« je rekel, »in samo ta bo moja žena!« Vprašanje pa je, če bo res vztrajal.

Bistroumnosti

Zabava.

Starejši principal v Londonu je predstavil svoji ženi novega sotrudnika, mladega Škota. Nujni opravke ga prisili, da ju pusti nekaj časa sama. Ko se vrne, vidi, da stoji brhki mladenič ves žalosten in osupljen ob prevrnjenem stolu. Prestrašen pove, da je bila dama odšla, potem ko je vsa srdita prevrnila stol. »Mladi mož,« ga vpraša trgovec, »ali ste se morda pregrešili proti spoštovanju, ki ga moramo vedno imeti do poštenih žensk?« »Ne, pri moji časti da ne! Govoril sem v najnavadnejših stvareh, o dežju in vremenu.« »No, potem se pa ne čudim več! Kako, mladi mož? Sami ste z lepo žensko in jo zabavate s vremenslovjem?«

Otročja usta.

Madame N. so že dalje časa neznanj tatovj izmikali različne stvari. Tatu ni mogla priti na sled. Praznoverna, kakor je bila, se je naposled odločila, da gre vprašat za svet takozvano »pametno žensko«. »Aj, mama,« jo zaprosi polletni Janeček, »vzem me seboj! Se nikoli nisem videl pametne ženske!«

Širite „Jugoslovana“!

5

bi bil zlorabil svoje vrline v to, da bi bil norel za deklinami, toda rajši si ostajal pri meni, v prodajalni, in včasih se je dogajalo, da sem te nagovarjala, da se izmotaš iz mojih kril ter se greš nekoliko razvedrit s svojimi tovariši. Do smrtne postelje ti bom dajala to izpričevalo, Evarist, da si dober sin. Po smrti svojega očeta si me pogumno naprtil na svoja pleča; dasi ti tvoj poklic ne donasja bogve česa, nisi nikdar dopustil, da bi mi česarkoli manjkalo, in ako sva danes oba bedna in brez sredstev, ti ne morem tega očitati: temu je kriva Revolucija.«

Napravil je tako čisto kretnjo; toda skomignila je z rameni ter odgovorila:

»Nisem aristokratinja. Poznala sem velikaše v vsej njihovi mogočnosti in lahko rečem, da so zlorabljali svoje predprave. Videla sem, kako je bil tvoj oče tepen od lakajev vojvode Canaleillesa, ker se ni dovolj hitro umaknil, ko je prihajal njihov gospod mimo. — Avstrijke nisem ljubila: preveč je bila ponosna in preveč je trčila. Kar se tiče kralja, sem ga imela za do-brega, in treba je bilo njegovega procesa in njegove obsodbe, da sem izpremenila svoje mnenje. Skratka, ne to, kar si po starem režimu, čeprav sem preživela v njem nekaj prijetnih trenutkov. Toda ne pripoveduj mi, da bo Revolucija upostavila enakost, ker ljudje ne

bodo nikdar enaki; to ni mogoče, in zaman postavljajo celo deželo na glavo: vedno bodo veliki in mali, tolsti in mršavi.«

In medtem ko je govorila, je obenem pospravljala posodo. Slikar je ni več poslušal. Iskal je silhueto sanskulota v rdeči čepici in v jakobinskem jopiču, ki naj bi v njegovih igralnih kartah nadomestil zavrženega pikovega fanta.

Nekdo je popraskal po vratih in prikazala se je kmetska deklina, širja nego daljša, rdečelasa, krivonoga; levo oko ji je zakrivala oteklina, desno pa je bilo tako blede-modro, da se je zdelo belo; ustnice so bile ogromne in zobje so silili preko ustnic.

Vprašala je Gamelina, je li on slikar in bi ji li mogel napraviti sliko njenega zaročenca Ferranda (Julija), dobrovoljca v ardenski vojski.

Gamelin je odvrnil, da napravi prav rad to sliko, ko se vrli vojniki vrne domov.

Deklina pa je prosila sladko in nujno, da bi storil to takoj.

Slikar se je moral nehoté smehljati ter je ugovarjal, da brez modela ne more ničesar storiti.

Uboga para ni ničesar odgovorila: na to težkočo ni bila mislila. Z glavo sklonjeno na levo ramo in z rokami sklenjenimi na trebuhu je obstala, nepremična in nema, in kazno je bilo, da je silno potrta. Tolika preproščina je slikarja ganila in zabavala, in da bi nesrečno ljubico razvedril, ji je sunil v roko enega dobrovoljcev, ki jih je bil naslikal v akvarelnih barvah, ter jo pobaral, je li tako ustvarjen njen zaročenec v Ardenuh.

Uprla je na papir pogled svojega mrkega očesa, ki je počasi oživel, potem zalesketalo, zasijalo; široko lice se ji je raztegnilo v blažen smehlaj.

»To je njegova istinita podoba, je dejala slednjič; to je Ferrand (Julij), kakor žije in klije, to je Ferrand (Julij), namestni Ferrand!«

Predno se je slikar domislil, da bi ji vzel list iz rok, ga je skrbno zganila s svojimi okornimi rdečimi prsti ter napravila iz njega čisto majčken štirikotnik, ki si ga je zataknila na srce, med srajco in steznik, izročila umetniku bankovec za pet funtov, voščila družbi lahko noč ter jo pobrisala šepaje, a lahki nog.

III.

Popoldne istega dne se je napotil Evarist h grajanu Janezu Blaiseu, trgovcu z bakrorezi, ki je prodajal tudi škatle, predmete iz lepenke in vsakovrstne igre v ulici Honoré, nasproti Oratoriju, tik Osebné pošte, pri »Hramu slikarstva«. Prodajalna se je odpirala v pritličju kakih šestdeset let stare hiše, v veži, katere obok je nosil na sklepem kamnu rogato spako. Svod te odprtine je bil izpolnjen z oljnato sliko, predstavljajočo »Sicilijana ali Amorja kot slikarja«, posnetek neke Boucherove kompozicije, ki jo je bil dal naslikati oče Janeza Blaisea leta 1770. in sta jo od takrat zabrisovala solnce in dež. Na vsaki strani vrat je enaka odprtina z glavo nimfe na sklepu svoda, opremljena s največjimi šipami, kar jih je bilo mogoče najti, nudila pogledom modne bakroreze in poslednje novosti barvnih slik. Onega dne si si mogel tamkaj ogledati razne galantne prizore, ki jih je obravnaval Boilly z nekam suhoparno gracijo, »Nauke o zakonski ljubezni« in pa »Sladko upiranje«, ki so se nad njimi spotikali Jakobinci in ki so jih »čisti« nosili Umetnostnemu društvu na nos; Debucourtovo »Javno promenado« z gizdalinora v žoltilh hlačah dokolenkah, ki se je šopiril na treh stolih, konje mladega Karla Verneta, aerostate, »Virginijo v kopeli« in razncantične obraze.

Za zvišanje vporabe naših mlekarških proizvodov

Vse alpske dežele z izredno marljivostjo in velikimi žrtvami delujejo za napredek živinoreje in predvsem mlekarstva. — V Avstriji se s temi vprašanji intenzivno ukvarja mlekarško društvo, ki polaga važnost na zboljšanje produkcije; društvo za pospeševanje potrošnje domačih mlečnih izdelkov pa dela propagando za uporabo teh izdelkov. Pri tem se poslužuje časopisa, propagandnih brošur, letakov, reklamnih plakatov in predvsem poučnih predavanj. Pri vsem tem ne stremi to društvo zgolj po zvišanju prodaje mlečnih izdelkov, pač pa je to delovanje usmerjeno tudi skrb za narodnega zdravlja, posebno med meščanskimi sloji. Slične organizacije delujejo tudi v drugih državah: v Angliji, Franciji in Nemčiji. — V Ameriki deluje zelo uspešno »National Aag Council«, v Nemčiji »Reichsmilchhausschuss«. — Tudi Finska in Švedska se na tem polju prav pridno uveljavljata.

Zanimiv je predvsem način te propagande, ki nastopa mirno, brez hrupa in beleži pri tem velik in dober uspeh. Odlikuje se ta način propagande v tem, da v ognjeviti in podkrepilni obliki skuša prepričati konsumenta o koristi mleka in mlečnih proizvodov za njegovo zdravje. V to svrhu se analizirajo vse lastnosti mleka v sestavinah, ki jih vsebuje. Pojasniti mehkuznemu meščanu, da mleko ni voda, dokazati mu, katere redilne lastnosti mleko poseduje, to v resnici ni lahka stvar.

Ce govorimo danes, da odgovarja redilnost 1 litra mleka $\frac{1}{2}$ kg redilnosti mesa, se nam ne bodo smejali samo družinski glavarji, pač pa tudi njih skrbne mamice, da o mladini sploh ne govorimo. In vendar je temu tako. Baš temu neresnemu omalovaževanju mlečnih proizvodov je propaganda posvetila največ pažnje. Z vsa spretnostjo in nazornostjo se konsumentu pajasnjujejo sestavine mleka in drugih mlečnih izdelkov. Analitično se ugotavlja odstotek beljakovin, tolišč, mlečne kisline, vitaminov in drugih redilnih sestavin. Nazorno in doktrinsko podkrepjeno se prikazujejo vplivi posameznih sestavin na razvoj in hranilnost organizma.

V narodno gospodarskem oziru se zelo pridno razpravlja o pomenu produkcije mleka in mlekarških izdelkov. Posebno Nemčija, ki danes uvaža za okroglo 14 milijard Din mleka in mlekarških proizvodov, posveča mlekarstvu in živinoreji obilo pažnje.

Propaganda pa nima samo naloge, da dvigne potrošnjo mleka in mlekarških izdelkov, temveč je posvečena, kakor smo že omenili, tudi produkciji sami. V prvi vrsti gre pri tem pač za to, da se lastno blago zboljša in postavi na višino tujih izdelkov. Razni mlekarški tečaji skrb za strokovno izvežbanost mladine. Najboljši strokovnjaki poučujejo produkcijo v tujtaji in se vračajo v domovino polni izkušenj in znanja. Pouk pa je namenjen tudi ožjemu domačemu gospodinjstvu, usmerja se posebno kuharski umetnosti, kakor tudi higijenskim predpisom. Poleg tega se propaganda poslužuje tudi ostalih modernih reklamnih sredstev filma, radia, svetlobne reklame itd.

Vsa ta propaganda zaznamuje, kakor smo že omenili, veliko uspeha. V malem avstrijskem industrijskem mestecu Donawitz se je pred časom predvajal propagandni film o mleku. Ze v par dneh po poteku tega predvajanja, se je konsum dvignil za 25%. Veliki so uspehi te propagande zlasti v Ameriki, kjer se ta delavnost goji že od leta 1922. V Washingtonu se je v štirih letih dvignil konsum mleka od štiri desetih litra na enajst desetih litra dnevno na osebo. V splošnem pa znaša po zadnjih statističnih podatkih porast mleka v Ameriki 27%, masla 17%, sira 20% v teku zadnjih štirih let.

Vsa ta marljivost in njen uspeh, bi tudi nam morala služiti za vzgled. Ni pa to samo naloga zakonodaje, pač pa v prvi vrsti naloga naših organizacij, da z besedo in dejanjem dvignejo konsum naših mlekarških izdelkov; dolžnost države pa je, da taka stremiljenja moralno in materijalno podpira v korist blagostanja državljana — živinorejca in v nič manjšo korist naših trgovinskih državnih interesov.

X. Y.

Gospodarske vesti

»Slavija«, jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani, je imela dne 12. junija 1930 svoj VII. redni občni zbor. Zaključni računi za poslovno leto 1929 izkazujejo napram prejšnjemu letu vsestranski napredek zavoda. Skupna premija l. 1929 znaša 26,500.000 Din, med tem ko je znašala prejšnje leto 23,550.000. Rezerve so narasle na 36,180.000 od 30,209.000 Din prejšnjega leta. Na škodah, ki jih je likvidirala priznana kulanco, je izplačala banka »Slavija« med svoje zavarovance vsega skupaj 10 milijonov 35.171 Din. Glavnica njenih življenjskih zavarovanj je koncem leta 1929 narasla na 195.005.700 Din. Kljub temu ugodnemu rezultatu je izkazala na dobičku le 39.709 Din, da je amortizirala adaptacijske in deloma akvizicijske stroške življenjskega oddelka.

× Dunavsko - savsko - jadranska železnica. Na včeršnjem občnem zboru Dunavsko-savsko-jadranske železniške družbe (prej družba »užne železnice«) je upravniki svet na vprašanje nekaterih delničarjev glede razdelitve dividende odgovoril, da ne more dati še nobene izjave, ali se bodo razdelile kake dividende, ker izvirni dobiček letošnjega leta v glavnem prav za

prav le iz prodaje nekaj zemljišč italijanski državi. Ostali dobiček je bil pa porabljen za kritje izgube pri obratovanju hotela na Semmeringu in za odpis terjatev napram Südbahnwerket. Predlogi upravnega sveta in predlogi glede volitev so bili potem soglasno sprejeti.

× Stanje poljedelstva v naši banovini. Poročilo poljedelskega ministrstva o stanju poljedelstva koncem maja se glasi za našo banovino sledeče: Zelo dobro: ozimne in jare žitarice, koruza, zelenjava, repa, lan, hmelj, vinogradi, češnje, travniki in pašniki ter deteljišča; dobro: hruške; manj dobro: češnje, jaboljka, orehi. Druga polovica maja je bila pretežno deževna, vreme dovolj hladno, zato so te vremenske prilike slabo vplivale na razvoj sadja, medtem ko se je krma lahko zelo dobro in obilno razrastla. Glavna poljska dela: setev, lucerne, zelenjave, okopavanje njiv in vinogradov, so bila dovršena pravočasno, to se pravi pred nastopom padavin; vinograjka opravila, žvepljanje in škropljenje, pa so naletele na povsem neugodne vremenske prilike. Škode večjega obsega vsled vremenskih nezdov v splošnem ni bilo. Od škodljivcev je znatno škodo povzročila na pšenici poljska miš, posebno v Prekmurju. Zdravstveno stanje živine je povoljno; krme je dovolj.

× Ford v naši državi. Z ozirom na razne časopisne vesti o gradbi Fordovih tovarnov v Bari-ju, je treba te vesti v toliko popraviti, da o kakih avtomobilnih Fordovih tovarnih v naši državi sploh ni bilo govora. Pred par dnevi sta se sicer mudila dva Fordova pooblaščenca v Bari-ju, z namenom, da na licu mesta proučita možnosti gradbe delavnice, kjer bi se Fordovi avtomobili samo sestavljali. Seveda bi tudi te delavnice zaposlile veliko število delavstva in znatno omilile brezposelnost kovinskih delavcev.

× Proti avstrijskemu žitnemu monopolu. Na poljedelskem odseku dunajske blagovne borze se je včeraj vršila protestna skupščina Zveze gornjeavstrijskih trgovcev z deželnimi pridelki, pri kateri se je z vsa odločnostjo protestiralo proti nameravanemu monopoliziranju žitaric. V svrhu podkrepitja tega protesta je bila odposlana h kancelarju Schobru deputacija odličnih kmetijskih strokovnjakov, da mu osebno izroče protestno noto in obrazložijo posledice uvedbe žitnega monopola v državi.

× Bilance »Munja« d. d. za elektrotehnično in tehnično industrijo. Delniška glavnica znaša 30.000 Din, dobiček za preteklo poslovno dobo 33.227 Din. Prometno ake, dr. za izvoz deželnih pridelkov, Zagreb, izkazuje pri delniškem kapitalu 24 milijona Din dobička 390.000 Din. Leykam, d. d. za papirno in tiskarsko industrijo ne podeljuje za leto 1929 nikake dividende. Dobitek Sil. 303.500 se prenese na nov račun.

Borzna poročila

Dne 13. junija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 13. junija. Amsterdam 22-715 do 22-775, Berlin 13-48-13-51, Bruselj 7-8949, Budimpešta 9-8810-9-9110, Curih 1094-40 do 1097-40, Dunaj 7-9609 — 7-9906, London 274-34 do 275-14, Newyork 56-345 — 56-545, Pariz 221-92, Praga 167-28 — 168-08, Trst 296-17.

Zagreb, 13. jun. Amsterdam 22-715-22-775, Dunaj 7-9609-7-9909, Berlin 13-48-13-51, Bruselj 7-8949 bl., Budimpešta 9-8810-9-9110, Milan 295-126-297-126, London 274-34-275-14, Newyork kabel 56-345-56-545, Pariz 220-292 do 222-92, Praga 167-28 — 168-08, Curih 1094-40 do 1097-40, Varšava 628 — 632.

Beograd, 13. jun. Dunaj 7-9609 — 7-9909, Berlin 13-51 — 13-48, Budimpešta 9-9110 do 9-8810, Curih 1097-40 — 1094-40, London 275-14 do 274-34, Milan 295 — 297, Newyork 56-3450 do 56-5450, Pariz 220-92 — 222-98, Praga 167-28 do 168-08.

Curih, 13. jun. Beograd 9-125, Pariz 20-255, London 25-0775, Newyork 516-10, Bruselj 72, Milan 27-03, Madrid 61-40, Amsterdam 207-55, Berlin 123-15, Dunaj 72-80, Stockholm 138-55, Oslo 138-15, Kopenhagen 138-15, Sofija 3-74, Praga 15-30, Varšava 57-85, Budimpešta 90-285, Atene 6-69, Carigrad 2-445, Bukarešta 3-065.

Dunaj, 13. jun. Bankverein 18-25, Kreditni zavod 47-60, Dunav-Sava-Adrija 13-30, Prioritet 92-80, Trbovlje 53-80.

Vrednostni papirji.

Na Ljubljanski borzi nikakih posebnih sprememb. Učvrstilo so se le delnice Ljubljanske kreditne banke in Vevče za 2 Din pri ko madu.

Zagreb, 13. jun. Državni papirji: 7% inv. pos. 87-50-87-75 (87-40), Vojska škoda ar. 432-2 do 433-25 (433), Vojska škoda kasa 432-25 do 433-25 (433), Vojska škoda junij 432-432-54 (432-50), Vojska škoda julij 432-432-75 (433), Vojska škoda avgust 432-432-75 (433), Vojska škoda december 432-434 (433), 4% agr. obv. 54-50-54-75, 7% Bler. pos. 85-85-50, 8% Bler. pos. 96-50-97-50, 7% pos. hip. banke 84-50 do 85. Banke: Hrvatska 50 d, Prašedion 900 do 910, Udružena 196-50-197-50, Ljublj. kred. 122 d, Medjunarodna 61 d, Narodna banka 828 do 8350. Industrije: Sečera, Osijek 375-385, Trboveljska 430-437-50, Slavonija 200 d, Vevče 120 d.

Beograd, 13. jun. 4% agr. pos. 55-50, 7% Bler 86-25 — 87, Narodna banka 8340, vojna škoda 443, ult. november 455-50.

Dunaj, 13. jun. Berlin 169-08, Amsterdam 285-09, Kopenhagen 189-60, Stockholm 190-20, Newyork 708-75, London 34-44, Pariz 27-8150, Bruselj 89-87, Praga 21-0225, Beograd 12-5362, Budimpešta 123-9575, Bukarešta 4-2112.

Žitna tržišča.

Na Ljubljanskem trgu tendenca neizpremenjena. Prometa ni bilo.

Novi Sad, 13. jun. Koruza: baška, sremska 85 do 97-50, baška, sremska, ladja Dunav 100 do 102, ban. ladja Dunav, Bega 100-102, baška, sremska julij 101-103, baška, okolica Sombor 98-100, sremska, okolica Sid 98-100, banat-ska 90-92-50. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 7 vagonov, ječmen 1 vagon, koruza 33 vagonov, moka 9 vagonov, otrobi 1 vagon. Tendence: neizpremenjena.

Sombor, 13. jun. Pšenica: baška, Tisa Slep 207-50-212-50, baška 77 kg 205-207-50, baška 78 kg 207-50-212-50, srem., slav. 185-190, ban., Dunav, Bega, Slep 202-50-207-50, ban. kanal Bega 205-210. Koruza: baška, zrna 92 do 97-50, baška, junij 97-50-102-50, baška, julij 100-105, baška, avgust 100-105. Moka: 8-80 do 90. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 16% in pol vagona.

Budimpešta, 13. jun. Pšenica: 21-03-21-20 (21-05-21-06), okt. 19-62-19-70 (19-67-19-68), Ri: 11-80-12-07 (12-05-12-07), Koruza: jul. 12-40-12-75, (12-76-12-78), avg. 13-13-50 (13-15-13-17).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence za les je še nadalje mlačna. Promet 1 vagon hrastovih podnic. Povpraševanje vlada za: smrekove in jelove deske, hrastove podnice, hrastove plohe, naravne bukovne podnice, hruškove plohe, naravne bukovne obrobljene plohe, javorjeve plohe, lipove plohe, orehove plohe, bukovne hlode, surove neobrobene bukovino, parjeno bukovino, bukovna metlišča, bukovne in hrastove drogeve, bosanski oreh, borove pragove, madrijere, bukovna rezana in cepljena drva, bukovne in hrastove odpadke (vezane v butare). Ponujajo se: smrekove in jelove deske, parjena nežamana orehovina, nežamana surova bukovina, suhi bukovni testoni, parizer deske, borovi brzjavni drogovci, škurete, hrastovi hlodi in tram raznih dimenzij.

TISKARNA MERKUR

- LJUBLJANA -
GREGORČIČEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA
KNJIGOVEZNICA

OGLASUITE

v

dnevniku

JUGOSLOVAN

Predno prebarvate

svoja poslopja in ostalo, se morate zglasiti pri

Drago Franz

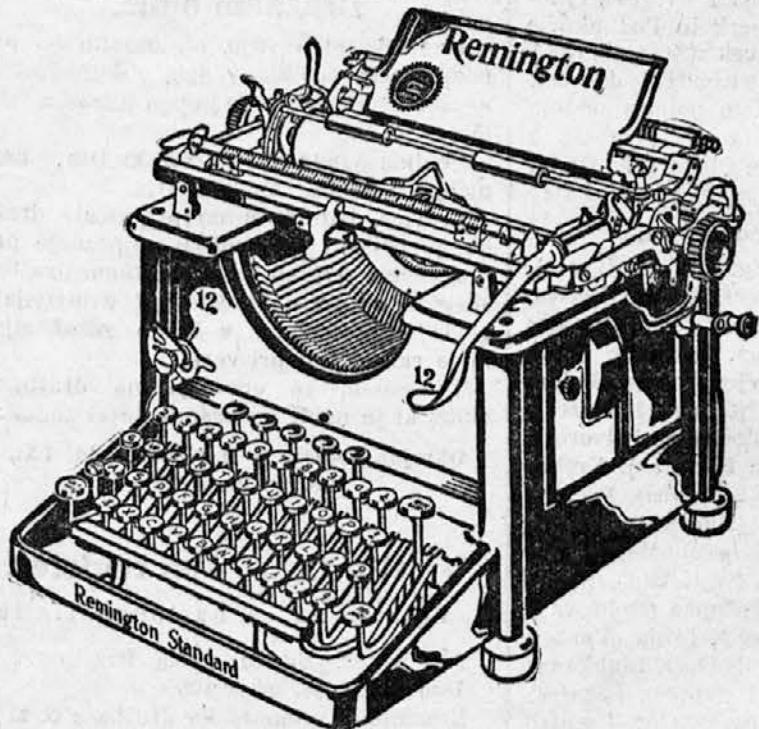
Ljubljana

Stari trg št. 24,

ker tam dobite najcenejše in najboljše

barve

— Točna postrežba —

Naravnost neverjetna je preciznost in trpežnost

Remington
strojev

A. PRELOG LJUBLJANA
MARIJIN TRG

KAVA dnevno sveže pražena pri B. MOTON, Vodnikov trg št. 5 Ljubljana

V nelzmeri žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljani soprog, preskrbni oče, stric in bratranec, gospod

JOSIP KENDA

restavratel in posestnik v Kamniku

danes dne 13. junija 1930 ob pol 10. uri dopoldne previden s tolažili sv. vere po daljšem bolehanju nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 15. junija 1930 ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti na pokopališče na Žale.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v nadžupni in frančiškanski cerkvi v Kamniku.

V Kamniku, dne 13. junija 1930.

Franja roj. Levičnik, soproga; Milan in Stanko, sinova; Marija Regally, Ela, Tončka Kratnar, hčere in vsi ostali sorodniki.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave.

V No. 2977/3. 3—3 1381

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem gradbenih del in strojne opreme za napravo hladilnice v splošni bolnici v Ljubljani I. javno pismeno ofertalno licitacijo na dan 23. junija 1930.

ob 11. uri vsobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Istotam se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki proti plačilu napravni stroškov.

Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša:

I. Izolacijska dela	Din 71.299-60
II. Ključavničarska dela	„ 4.564-—
III. Pleskarska dela	„ 7.948-—
IV. Dobava omare	„ 7.300-—
V. Strojne naprave	„ 228.770-—

Skupaj . . . Din 319.881-60

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 31. maja 1930.

III. No. 10940/1930.

Izkaz živalskih kužnih bolezni v območju Dravske banovine po stanju z dne 10. junija 1930.

Opomba: Imena sedežev sreskih načelnikov (mestnih magistratov) so natisnjena z debelejšimi, imena občin pa z navadnimi črkami; kraji s številom zakuženih dvorcev so navedeni v oklepajih.

Vranični prisad.

Krško: Kostanjevica (Osterc 1 dvorec).

Pasja steklina.

Ptuj: Cvetkovci (1 slučaj).

Svinjska kuga.

Kočevje: Kočevje (Kočevje 2 dvorca), Stara Cerkev (Stara Cerkev 1 dvorec), Zeljne (Zeljne 1 dvorec). Krško: Šmarjeta (Zbure 1 dvorec) Cerklje (Gorica 1 dvorec). Trbovlje (Loka 3 dvorci, Retje 1 d. Gaberk 1 dvorec). Litija: Krka (Gmajna 1 dvorec). Maribor desni breg: Sv. Marjeta na Dravskem polju (Sv. Marjeta na Dravskem polju 1 dvorec), Zgornja Polskava (Zgornja Polskava 1 dvorec). Maribor levi breg: Zg. Sv. Kungota (Kozjak 2 dvorca). Novo mesto: Dvor (Dvor 4 dvorci, Dol. Kot, Gor. Kot, Podgozd in Stavča vas po 1 dvorec in Jama 2 dvorca), Selo Šumperk (Gornji Šumperk in Podbukovje po 1 dvorec), Žužemberk (Žužemberk 1 dvorec). Ptuj: Breg (Draženci 1 dvorec), Sv. Lovrenc na Dravskem polju (Spodnje Pleterje 2 dvorca), Trgovci (Trgovci 5 dvorcev). Slovenjgradec: Otiški vrh (Otiški vrh 1 dvorec).

Svinjska rdečica.

Gornjigrad: Bočna (Zg. Krače 1 dvorec), Ljubno (Ljubno 1 dvorec), Rečica (Rečica, Dobletina, Zlaboc po 1 dvorec). Kamnik: Dražnja (Vrh 1 dvorec), Podgorje (Podgorje 1 dvorec). Kočevje: Polom (Polom 1 dvorec), Vel. Poljane (Ortnek 1 dvorec), Vel. Lašče (Srobotnik, Strmec po 1 dvorec). Kranj: Predvor (Goriče 1 dvorec). Krško: Mokronog (Martinjvas 2 dvorca), Preloge 1 dvorec). Laško: Dol (Marun 1 dvorec), Loka (Zidani most 1 dvorec), Marija gradec (Zabrež 1 dvorec), Sv. Krištof (Šmarjeta 1 dvorec). Litija: Češnjice (Dobrova 2 dvorca, Pristava 1 dvorec), Litija (Vernek 1 dvorec), Vače (Selo 1 dvorec). Ljubljana: 1 dvorec), Vače (Selo 1 dvorec). Logatec: Begunje (Kožljak 1 dvorec), Gor. Logatec (Gor. Logatec 1 dvorec). Ptuj: Formin (Formin 1 dvorec), Slovenjvas (Hodoše 1 dvorec). Novo mesto: Mirna (Mirna 2 dvorca), Mirnapeč (Mirnapeč, Zagorica po 1 dvorec), Prečna (Cegelnica, Hudo, Podgora po 1 dvorec), Sv. Peter (Dob. vrh 1

dvorec). Škofja Loka: Poljčane (Hotavlje 1 dvorec), Selce (Ševlje 1 dvorec). Šmarje pri Jelšah: Kostivnica (Zagaj 2 dvorca), Sv. Katarina (Sv. Katarina 2 dvorca). Ljubljana, mesto: (2 dvorca).

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 10. junija 1930.

Po naredbi bana:
veter. šef.

Paulin Alojzij.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev.

E 70/30—12. 1449

Dražbeni oklic.

Dne 9. julija 1930. ob pol devetih bo v občinski pisarni trga Mozirje dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Libija, vl. številka 24.

Cenilna vrednost: 127.050 Din 50 p; vrednost pritikline: 6000 Din; najmanjši ponudek: 88701 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Gornjem gradu,
dne 6. junija 1930.

E 126/30—12. 1429

Dražbeni oklic.

Dne 14. julija 1930. ob devetih bo na licu mesta v Brezju št. 30 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Bregana, vl. št. 138, 761, 867 in 882; ter zemljiška knjiga Koritno, vl. št. 104.

Cenilna vrednost: 114.768 Din; vrednost pritikline: 11.725 Din; najmanjši ponudek: 84.322-20 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kostanjevici,
dne 4. junija 1930.

E IX 1222/30—10. 1430

Dražbeni oklic.

Dne 28. julija 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Koroška vrata, vl. št. 138.

Cenilna vrednost: 140.696-90 Din; najmanjši ponudek: 79.214-45 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 30. maja 1930.

Vpisi v trgovski register.

I. Vpisale so se nastopne firme:

200. Sedež: Brnica, pošta Hrastnik.

Dan vpisa: 28. maja 1930.

Besedilo: Bantan Josip, družba z o. z. Obratni predmet: Nakup in prodaja mešanega blaga.

Družbena pogodba z dne 14. maja 1930.

Višina osnovne glavnice: 20.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini: 20.000 dinarjev.

Poslovodji: Bantan Josip, posestnik, Brnica št. 21, in Rakun Josip, trg. sodnik v Ljubljani, Kamniška ulica št. 20.

Za namestovanje upravičen: vsak poslovodja posamič.

Podpis firme: Besedilo firme podpisuje vsak poslovodja posamič.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III.,
dne 28. maja 1930.

Firm 139/30 Rg C II 48/1.

201. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 28. maja 1930.

Besedilo: Vlado Batič & Comp., brezalkoholna produkcija. Obratni predmet: Izdelovanje brezalkoholne pijače in nje prodaja na debelo.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 1. junija 1930.

Družbeniki: Batič Vlado, trgovec v Celju, in Kelemen Zvonimir, trgovec v Zagrebu, Mihanarčeva ul. št. 14.

Za namestovanje upravičen: Batič Vlado. Podpis firme: Pod s štampiljo odtisnjenim besedilom firme se podpiše družbenik Batič Vlado sam.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Celju,
odd. I., dne 28. maja 1930.

Firm. 131/30—Rg A III 94/1.

202. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 4. junija 1930.

Besedilo: Stermecki in drug.

Obratni predmet: Izdelovanje oblek na zalogo in njih prodaja.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 4. junija 1930.

Družbeniki: Stermecki Rudolf, veletrgovec v Celju, in Sušnik Josip, krojaški mojster v Celju.

Za namestovanje upravičen: družbenik Stermecki Rudolf sam.

Podpis firme: Besedilo firme podpisuje družbenik Stermecki Rudolf sam.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 4. junija 1930.

Firm. 156/30 Rg A III 95/1.

203. Sedež: Ljubljana, Dunajska c. št. 9. Dan vpisa: 26. maja 1930.

Besedilo: Jos. Zalta & Co., Ljubljana.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 15. januarja 1930.

Družbeniki: Zalta Josip, trgovec, Ljubljana, Dunajska cesta 9; Zalta Matilda, trgovka, Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Za namestovanje upravičen: Družbenika zastopata družbo kolektivno.

Podpis firme: Družbenika podpisujeta tvrdko s tem, da se oba kolektivno podpišeta pod besedilo tvrdke, ki je lahko od kogarkoli pisano, natisnjeno ali s štampiljo odtisnjeno.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 26. maja 1930.

(Firm. 1026/30 — Rg A VII 19/1.)

204. Sedež: Radomlje.

Dan vpisa: 27. maja 1930.

Besedilo: Šraj Ivan, pekarna, družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Izvrševanje pekarske obrti in vseh za to stroko potrebnih produkcijskih in trgovskih poslov.

Družbena pogodba z dne 10. maja 1930., posl. št. 4816.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas.

Višina osnovne glavnice: 5.000 Din.

Poslovodje: Šraj Ivan ml., posestnik in družbenik opekarne v Radomljah št. 43 in Šraj Marija, zasebnica in žena prvega, istotam.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopa in njeno tvrdko podpisuje vsak poslovodja samostojno s tem, da pristavi pod od kogarkoli napisano, natisnjeno ali s pečatom odtisnjeno besedilo tvrdke svojo ročno svoj podpis.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 26. maja 1930.

(Firm. 968/30 — Reg C IV 161/1.)

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

205. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 30. maja 1930.

Besedilo: Franz Bernhard's Sohn.

Vpis tvrdke v nemškem jeziku Franz Bernhard's Sohn, Marburg, Tegetthofstrasse No. 17, se izpremeni v slovenski jezik in se glasi odslej:

Besedilo firme: Franca Bernharda sin

Sedež: Maribor, Aleksandrova cesta 17.

Obratni predmet: Steklarna, trgovina s steklenim blagom, posodo, svetilkami in okviri.

Imetnik: Gustav Bernhard.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 29. maja 1930.

(Firm. 538/30 — Rg Einz 272/6.)

206. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 30. maja 1930.

Besedilo: Ubald Nassimbeni.

Vpis sedeža obratnega predmeta in bivališča imetnika v nemškem jeziku: Ubald Nassimbeni, Marburg, Gartenstrasse No. 12, Baumeistergeschäft, se izpremeni v slovenski jezik in se glasi odslej:

Sedež: Maribor, Vrtna ulica št. 12.

Obratni predmet: Stavbeno podjetje.

Imetnik: Ubald Nassimbeni, mestni stavbenik v Mariboru.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 30. maja 1930.

(Firm. 551/30 — Einz I 312/4.)

207. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 30. maja 1930.

Besedilo: Oblastna hranilnica mariborske oblasti.

Lastnik podjetja odslej: Dravska banovina s sedežem v Ljubljani.

Izbrišejo se dosedanj člani upravnega odbora: Barle Jože, Hrastelj Franc, dr. Lj. pold Fran in dr. Odič Ante.

Vpišejo se novoimenovani člani upravnega odbora: dr. Štor Stanko, odvetnik v Mariboru, dr. Ravnihar Vladimir, odvetnik v Ljubljani, dr. Božič Mirko, hranilnični ravnatelj v Ljubljani in dr. Serneč Gvidon, odvetnik v Celju.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 29. maja 1930.

(Firm. 539/30 — Rg A-III 109/6.)

208. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 30. maja 1930.

Besedilo: Franz Swaty.

Vpis obratnega predmeta v nemškem jeziku se izpremeni v slovenski jezik in se glasi odslej: »Tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov, prva jugoslovanska tvornica koluta za brušenje in trgovina s temi predmeti«.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 29. maja 1930.

(Firm. 536/30 — Rg A I 18/14.)

209. Sedež: Rogatec.

Dan vpisa: 4. junija 1930.

Besedilo: Josef Berliag, Gemischtwarenhandlung, Rohitsch.

Besedilo firme se glasi odslej: Jožef Berliag, trgovina z mešanim blagom v Rogatecu.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Celju,
dne 4. junija 1930.

Firm. 148/30 Pos. I 54/3.

Razne objave.

Objava.

Izgubila sem izpričevalo male mature (IV. a razreda) ženske realne gimnazije v Ljubljani na ime: Senekovič Milena iz Ljubljane.

Proglasam ga za neveljavno.

Ljubljana, 12. junija 1930.

Senekovič Milena s. r.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 13. junija.

Po daljšem presledku se je danes ob 17. vršila redna seja občinskega sveta, ki so se je občinski svetniki udeležili v polnem številu. Dnevni red je bil zelo obširen ter je vseboval poleg novih lokalnih zadev tudi važne probleme, ki se nanašajo na ureditev in obnovo mesta, odnosno občinskih poslopij. Za sejo ni bilo med ljubljanskim občinstvom večjega zanimanja ter je bila galerija prav slabo zasedena.

Županovo poročilo.

Župan dr. Dinko Puc je točno ob 17. uri otvoril sejo ter je v svojih predsedstvenih poročilih najprej omenil, da je gosp. Čuč iz zdravstvenih ozirov odložil svoje mesto v občinskem svetu. Dvorna pisarna Nj. Vel. kralja se je zahvalila za udanostne brzoglavne pozdrave, ki jih je poslala mestna občina ob priliki slovesne otvoritve povečane mestne elektrarne.

Dalje je g. župan poročal, da se je zahvalil brat pok. velikega češkega pisatelja Jiráskaa za tople besede, ki jih je občinski svet izrekel povodom smrti njegovega brata. V času od zadnje seje do danes je mestna občina imela mnogo obiskov različnih korporacij in delegacij tujih držav. Važen je bil poset grških zastopnikov trgovine, obrti in industrije ter izlet romunskih avtomobilistov. Mestna občina je storila svojo dolžnost. Pogostili smo jih in pozdravili kakor je bilo pač v močeh občine. Od delegacij in izletnikov je prejela občina pristrčno zahvalo in pozdrave.

Revizija občinskega gospodarstva.

Gospod župan je nato poročal, da je banska uprava z dopisom z dne 24. maja sporočila mestni občini, da je odredjena uradna revizija občinske uprave, ker že dolgo let ni bila izvršena. Revizijo vrši petčlanska, od banske uprave imenovana komisija.

Vprašanje kompetence občinskega sveta.

Župan je dalje omenil, da so na današnji dnevni red postavljene mnoge pritožbe, ki so bile na zadnji seji odložene zaradi vprašanja kompetence občinskega sveta.

Poročilo finančnega odseka

Poročevalec finančnega odseka obč. svet. Ivan Tavčar je nato pričel čitati razna poročila fin. odseka.

Najprej je podal kratko poročilo o razvoju in napredku mestne hranilnice in njej priključenega kreditnega društva. V imenu finančnega odseka je predlagal, da občinski svet odobri in sprejme računski zaključek mestne hranilnice in kreditnega društva za l. 1929.

Obč. svet. Ivan Hribar je k predlogu pripomnil, da ga veseli, da se denarni zavod mestne občine tako lepo razvija in da mora vsakdo priti do prepričanja, da zasluži zavod polno zaupanje ter mu želi, da bi še naprej prav tako dobro uspeval. Priglasil se je k besedi iz formalnega razloga. Šele danes je dobil v roke računski zaključek in to pred sejo. Ni torej dovolj časa, da bi se mogel zaključek natančno proučiti. Zahteva, da se zaključek in druga poročila dostavijo občinskim svetovalcem pravočasno na dom, da jih morejo proučiti. To je potrebno zaradi pravilnega poslovanja.

Obč. svet. dr. Vinko Gregorič je v imenu upravnega odseka mestne hranilnice pojasnil, da so bili od strani mestne hranilnice računski zaključki predloženi začetkom, odnosno 25. maja. Mestne hranilnice ne zadeva nobena krivda.

G. župan je izjavil, da mu ni znano, kdo je zakrivil pogreško. Ukrenil bo vse, da se dožene krivda. (Obč. svet. Ivan Hribar: »Dobro!«.)

Računski zaključki Mestne hranilnice in Kreditnega društva so bili soglasno sprejeti.

Nastanitev stražnikov - novincev.

Občinski svet je nato odobril predlog fin. odseka, da se dovoli 25.000 Din kot prispevek občine za nastanitev držav. stražnikov novincev. Poročevalec fin. odseka je pripomnil, da se bo v Pražakovi ulici uporabila Treotova hiša za potrebe državne policije. Breme mestne občine za vzdrževanje državne policije so občutna ter presegajo nad 2 milij. dinarjev letno.

Trgovska akademija.

Poročevalec fin. odseka je nato podal kratko zgodovino o akciji za zgradbo Državne trgovske akademije v Ljubljani. »Društvo za trgovsko akademijo, ki ima

Župan je v tem pogledu čital zanimivo pismo člana državnega sveta držav. svet. Škarje, ki je vsestransko pojasnil sporno vprašanje o kompetenci občinskega sveta. Ostane pri stari praksi in zato je g. župan dal na dnevni red tudi vse pritožbe. Naposled je pripomnil, da je zapisnik zadnje seje po overovateljih podpisan in overovljen.

Obč. svet. Ivan Hribar se je priglasil k formalnemu popravku zapisnika zaradi besed, ki jih je rabil na zadnji seji povodom debate o službeni pragmatiki. Zapisnik je v splošnem pravilno reproduciral potek seje. V zapisniku stoji tudi medklie obč. svet. Ivana Tavčarja: »To je nesramno!« Sam konstatira, da tega medklie ni slišal, vpraša pa župana, kaj namerava ukreniti, ker je njemu zaradi izraza »uradniški sovjetik« podelil ukor.

Župan je odgovoril, da tega medklie tudi sam ni slišal. Obč. svet. Ivan Tavčar pa je izjavil, da je res rabil ta medklie.

Obč. svet. Ivan Hribar je nato pripomnil, da mora biti g. Tavčar tudi pozvan k redu. Sam je takoj na zadnji seji preklical besede, ki jih ni bilo tako razumeti, kakor so jih nekateri razumeli. Treba je, da vlada v zbornici evropsko obnašanje.

Župan izjavi: »Nisem slišal, ne morem dati ukora.« Pripomnil je dalje, da je bila opazka obč. svet. Hribarja neumestna in da je bila neke vrste denunciacija. (Iv. Hribar: Kaka denunciacija?). Župan je nadaljeval, da se je hotelo s tem magistratno uradništvo predstaviti kot nevarno našemu državnemu in socialnemu redu. Zato je tudi na zadnji seji njega poklical k redu.

Obč. svet. Hribar je odgovoril na to županovo pripombo, da njegove opazke in kakor ni smatrati kot denunciacijo. V zapisniku samem je, da jo je preklical. Zato naj tudi g. Tavčar preklie svoj medklie. Glede očitka denunciacije se sklicuje govornik na dr. Bohinca, ki v besedah »uradni sovjetik« ni našel nič žaljivega. Pravi, da v tej dvorani ni povsem nepristranskega postopanja.

naloge da zgradi monumentalno poslopje. V poslopiju bo nastanjena tudi dvorazredna Državna Irgovska šola. Društvo je že zbralo večji fond, iz katerega je kupilo slavbno parcelo za 275.000 Din ob Bleiweisovi cesti. Razpolaga še z glavnico 800.000 Din. Društvo se je sedaj obrnilo na mestno občino s prošnjo, da bi mu prikočila na pomoč. Mestna občina je po svojih inženjerih dala izdelati načrte. Med tem časom pa se je v Beogradu pri ministrstvu Irgovine in industrije potom intervencije Zbornice TOI in župana dogledalo, da se je v državni proračun vnesla letna anuiteta 400.000 Din. Z državnim prispevkom 4 milj. dinarjev bo omogočeno v kratkem graditi poslopje Trgovske akademije.

Poročevalec je naposled predlagal da mestna občina prevzame garancijo za posojilo v znesku 4 milijone dinarjev. Predlog je bil soglasno sprejet.

Hranilni in posojilni konzorcij.

Hranilni in posojilni konzorcij, ki šteje kot združga 954 članov in se lepo razvija, namerava na Dunajski cesti zgraditi stanovanjsko hišo s poslovnimi lokali. Konzorcij se je obrnil na mestno občino, da bi prevzela garancijo za posojilo v znesku 2 milijonov Din. Občinski svet je dovolil to garancijo pod pogojem, da se posojilo zemljeknjižno vknjiži in da konzorcij sprejme od občine predlagane in običajne garancijske klavzule.

Kredit za zgradbo stanovanjskih barak.

Občinski svet je dovolil na predlog fin. odseka nadaljnji kredit 400.000 Din za zgradbo novih stanovanjskih barak. Že prva garancija 300.000 Din se je prav lepo obnesla in so stranke, ki so si zgradile svoje barake, odnosno male lesene hišice na Galjevi, prav zadovoljne ter v redu odplačujejo svoje obroke. Posameznim strankam se bo dovolilo posojilo do zneska 3000 Din.

Občinski svet je nato dovolil mag. uslužbencema Antonu Komanu in Leantru Kerševanu odstop mestnega sveta po 12 Din za zgradbo stanovanjske hiše. Prošnji uradnice OUZD Minke Kresal občinski svet začasno ni ugodil. Ugodil pa

je 2 članoma stavbne zadruge »Domačija« Janezu Kregarju in Lovru Suštarju, da se jima odproda mesni svet za gradbo stanovanjske hiše.

Obč. svet. Fran Rupnik je pripomnil, da bi bilo z ozirom na stavbno sezono potrebno skrajšati postopanje v pogledu

Regulacijska dela v mestu

Poročevalec fin. odseka je nato podal kratko poročilo o izvršilvi najnujnejših regulacijskih del na podlagi gradbenega programa, ki ga je izdelal mesni gradbeni urad. Krediti za ta dela naj bi se z ozirom na pozno stavbno sezono vzeli potlom virementa iz 7 milijonskega posojila za regulacijo mesta. S temi krediti naj bi se izvršila ta dela:

1. renovacija in preureditev mesnega poslopja. V ta namen je predlaganih 700.000 Din;
2. preureditev Mesnega doma v Galski dom (500.000 Din);
3. regulacija Celovške ceste med pivovarno Union in Koslerjevim posestvom. Stroški so proračunani na 141.000 Din;
4. ureditev Pražakove ulice (pri Mühlisenovi hiši) 367.000 Din;
5. naprava kanala na Vilharjevi cesti. Stroški 1.800.000 Din;
6. veliki kanal Pod Rožnikom, 150.000 Din. V to kanalizacijo spadajo kanali v Rutarjevi ulici, Na cesti v Rožno dolino, na cesti na Rožnik, v Levstikovi ulici in na Vrtači v celotnem obsegu 210 m²;
7. zbiralni kanal Pod Rožnikom 960.000 Din;
8. manjši kanali 300.000 Din in
9. regulacija Gradaščice in preureditev Trnovskega mostu 690.000 Din.

Poročevalec je v imenu fin. odseka predlagal, da se odobri ta gradbeni program.

o kreditu za zidavo enotnih paviljonov in kioskov.

Sprejme se predlog fin. odseka, da se dovoli znesek 7000 Din in se oddajo paviljoni in kioski proti plačevanju primerne najemnine.

Za nabavo novih tržnih klopj se dovoli znesek 11.000 Din.

Za popravilo stopnjic pri cerkvi sv. Florjana se dovoli kredit 5500 Din iz rezervnih kreditov.

Pri tej točki predlaga občinski svetnik Dachs, naj se ta vsota primerno zviša in naj se poleg popravila stopnjic preuredi tudi ograja in fasada na cerkvi. Omenja, da je fin. odsek že lansko leto votiral za ta dela vsoto 13.000 Din in je torej sedaj predlagana vsota 5500 Din odločno premajhna.

Poročevalec Ivan Tavčar omenja, da je znesek 5500 Din predlagal mestni gradbeni urad, ki je mnenja, da se bodo s temi sredstvi lahko izvršila najpotrebnejša popravila.

Občinski svetnik Dachs stavi predlog, da se za ta dela določi znesek 10.000 Din.

Obč. svetnik Ivan Hribar podpira predlog obč. svet. Dachs ter izjavlja svoje začudenje, da je gradbeni urad znižal za toliko vsoto, ki jo je že lansko leto votiral mestni obč. svet. Končno predlaga, naj se stvar odstavi z današnjega dnevnega reda in naj mestni gradbeni urad izvrši z obč. svetnikom Dachsom nov ogled in naj se stavi pri tem nekak program, kako naj se dotična stvar uredi.

Obč. svetnik ing. Zupančič je mnenja, da zadeve ne kaže odlašati z dnevnega reda, ker bi po sedanjih izkušnjah stopnjice pri cerkvi sv. Florjana na ta način še letos ne bile popravljene. Po njegovem mnenju se bode za olepšavo cerkve sv. Florjana in za njeno okolico lahko še pozneje nekaj ukrenilo, če bodo na azpolago potrebni krediti.

Obč. svet. Olup je tudi mnenja, da je znesek 5500 Din premajhen in predlaga, naj se zviša na 18.000 Din. Pri tem omenja tudi popravila na šentjakovski šoli, ki se mu ne zde posrečena ter predlaga, naj bi se šentjakovska šola na zunaj preslikala.

Župan dr. Puc pojasnjuje, da bi to stalo preveč, da bo pa sedanja fasada, ki je res precej pisana, postala sčasoma zopet popolnoma enotna, ker bodo vremenske prilike najpozneje do jeseni zabrisale nove sledove.

Obč. svet. Likozar se pridružuje županovemu mnenju in izjavlja, da ni potreba šentjakovske šole na novo preslikati.

Pri glasovanju se sprejme predlog fin. odseka, ki je bil sprejet soglasno.

cenilive slavbnih parcel, ki se odstopajo strankam in da bi se zalo dalo posebno pooblastilo županu. To je tudi potrebno, ker nameravajo nekatere stranke, ki bodo v kratkem deložirane, zgraditi svojo lasno hišo na mesnem svetu ob Izanski cesti.

Obč. svet. Likozar je pripomnil da naj bi se svet ob Izanski cesti uporabil za zgradbo zasilnih barak. Občinski svet je sprejel samo predlog fin. odseka.

Predloga gg. Dachs in Olup bo izročil mestnemu gradbenemu uradu, da jih primerno upošteva.

Referent fin. odseka poroča o kreditu za popravilo in barvanje fasade Mestnega doma ter predlaga v imenu finančnega odseka, da se dovoli za ta dela vsota 30.000 Din iz proračunskih rezerv. Ta predlog je bil sprejet brez debate.

Poročilo fin. odseka o prošnji Moto-kluba Ljubljana za odpis računa za škropljenje dirkališča, se sprejme brez debate.

Z ozirom na pritožbo proti predpisu davščine na gostilniški nočni obisk, se Tomu Herivoju in Šlibarju Lovru zniža ta davščina na polovico.

Pritožbe proti predpisu prirastkarine se zavrnejo, ustreže pa se pritožbi Merharja Antona proti stanovanjski davščini.

Pritožbi Palme Franceta proti predpisu davka na vozila se ugotovi v toliko, da plača davek samo od avtomobila št. 15-124, ne pa tudi od drugega avtomobila, ki je postal neraben.

Pritožbi Velepich Rudolfa v isti zadevi se ugotovi v toliko, da plača davek samo za prvo četrtletje 1929.

Glede pritožbe Ivana Ogrina v isti zadevi se razvije daljša debata, v katero posežejo obč. svetniki Dachs, Musar, Urbas in ing. Zupančič. Obč. svet. Dachs predlaga, da se Ogrinu odpiše davek, ker je njegov avtomobil razdrt in neraben. Obč. svet. Musar predlaga, da plača Ogrin davek samo za pol leta, ker je avtomobil samo za to dobo rabil. Obč. svet. Urbas je mnenja, da se ne smejo delati nobene izjeme, ker bi potem prišli tudi drugi lastniki avtomobilov in bi hoteli, da se jim povrne davek za tisti čas, ko vozila ne uporabljajo. Istega mnenja je tudi obč. sv. ing. Zupančič, ki je mnenja, da je najkrajša pot za vsakega lastnika, čegar avtomobil je postal neraben, ta, da svoje vozilo odjavi pri davčnem uradu, ki bo poslal svoje organe, da se o nerabnosti avtomobila prepričajo na licu mesta. Če se mu potem odpiše državni davek, odpadejo tudi občinske davščine.

Župan dr. Puc da na glasovanje odsekov predlog, ki je bil sprejet, nakar je odpadlo glasovanje o predlogu obč. svet. Dachs.

Pritožbe proti predpisu pasje takse se zavrnejo.

Nato poroča obč. svet. Evgen Jarc o poročilih gradbenega odseka za razne ponovne parcelacije, ki se odobre.

Za ureditev stranišča na Krekovem trgu se dovoli kredit 120.000 Din.

Obč. svet. Olup predlaga pri tej točki, da se staro stranišče na Krekovem trgu ne odstrani, marveč da se vsota 120.000 Din, ki je določena za preureditev stranišča porabi za odstranitev barak za šolo na Prulah, za napravo hodnika v Zvezdarski ulici in za vodovod v Črni vasi, staro stranišče naj se pa pusti, ker je še v primeroma dobrem stanju.

Temu predlogu se pridruži tudi obč. svet. Dachs.

Poročevalec Evgen Jarc vztraja pri odsekovem predlogu, ki ga da župan dr. Puc na glasovanje in ki je bil tudi sprejet.

Pridejo na vrsto razne pritožbe radi izdanih in odklonjenih stavbnih dovoljenj, ki se večinoma vse zavrnejo.

Dogovor z Vinkom Magistratom za odstop potrebnega sveta za regulacijo Streliške ulice za vsoto 25.000 Din se odobri.

Pritožba Levec Franceta v zadevi stavbnega dovoljenja se zavrne na civilno pravno pot.

Nato poroča občinski svetnik Likozar o poročilu odseka za upravo mestnih hiš o raznih deložacijah, prošnjah za znižanje najemnin in o prošnjah za odplačilo zastare najemnine in obroklih.

Župan dr. Puc prebere nato razne

samostalne predloge

tako predlog podžupana Jarca o ureditvi poročevalske službe mestne občine ljubljanske, dalje predlog o ustanovitvi skupnega upravnega odbora mestne občine ljubljanske in okoliških občin ter končno

samostalni predlog v zadevi obrtno nadaljevalne šole.

Obč. svet. Franjo Rupnik stavlja samostojni predlog o prestavitvi meje mestne užitinske črte na Dunajski cesti, kateri predlog izroči župan dohodarstvenemu odseku.

Nadalje stavlja občinski svetnik Rupnik samostalni predlog o pospešitvi realizacije dogovora med dr. Lukmanom in mestno občino za otvoritev Janežičeve ceste.

Občinski svetnik Daks predlaga, da se zniža vstopnina v mestno kopališče na Ljubljani na Din 1.—.

Občinski svetnik Jeglič in tovariši predlagajo, da se dovoli primerna podpora hišalnic sv. Jožefa in za popravilo Uršulinske cerkve v Ljubljani.

Občinski svetnik Rupnik nujno predlaga, da se dovoli za dograditev vodovoda v Črni vasi naknadni kredit v znesku Din 100.000.—. V utemeljitev nujnosti svojega predloga izjavi v glavnem sledeče: Za vodovod v Črni vasi je mestni gradbeni urad proračunal in predlagal svoto Din 800.000.—, katero je pa občinski svet znižal na Din 200.000.—. Pri zgradbi se je pa pokazalo, da je ta svota mnogo premajhna. Pokazalo se je, da cevi, ki so se nabavile, ne bodo dosegle Črne vasi. Svota Din 200 tisoč je torej odločno premajhna. Nujnost predloga je s tem podana.

Barjani so v socialnem oziru najbolj zastopljeni.

Občinska svetnika Likozar in Hribar pozdravljata nujni predlog Franja Rupnika, nakar je bil predlog sprejet soglasno.

Nato pride na vrsto nujni predlog občinskega svetnika Ivana Hribarja, da se korigirajo vsi tisti členi pravilnika o mestnem vodovodu, mestni elektrarni, mestnih voznih itd., ki so v nasprotju z občinskim redom. V formalnem oziru predlaga, naj se skliče prihodnja seja občinskega sveta 17. t. m.

Nato utemeljuje nujnost svojega predloga v glavnem s tem, da je ta predlog stavil že v zadnji občinski seji kot samostalni predlog, ki ga je župan odkazal personalnemu in pravnemu odseku. Ker pa predlagatelj ni član tega odseka, mu ni mogoče pojasniti svojega stališča drugod, kot v plenumu zbornice.

Nadalje navaja, da sedanje stanje oškoduje mestno občino in da je v nasprotju z občinskim redom. V § 55. občinskega reda za mesto Ljubljano, je določeno, da se občinski svet razdeli v odseke. Število odsekov določi mestni občinski svet sam.

Župan dr. Puc prekine govornika in ga opozori, naj govori samo o nujnosti, ne pa obenem tudi o meritornosti svojega predloga.

Občinski svetnik Ivan Hribar protestira proti takemu tolmačenju njegovega govora, vztraja na tem, da ima pravico govoriti tudi v meritornem oziru in protestira, da se mu krati svoboda govora.

Občinski svetnik dr. Fettich-Frankheim izjavi, da naj se kot nujni predlog spravljajo pred občinski svet samo take stvari, ki so v resnici neodložljive.

Predlog, ki ga je stavil občinski svetnik Ivan Hribar, pa ni smatrati kot nujen, temveč le kot samostalni predlog, ki naj se odkaže pristojnemu odseku, v katerem je tudi občinskemu svetniku Ivanu Hribarju dana možnost, da tamkaj govori in obrazloži svoje stališče. Po njegovem mnenju se s tem, da se predlagatelju ne pusti utemeljevanje v meritornem oziru ne krati svoboda govora.

Predlog je po njegovem mnenju tudi tako nejasno stiliziran, da ni sposoben, da bi mogel občinski svet takoj o njem sklepati.

Občinski svetnik Ivan Hribar odgovarja v kratkih besedah na izvajanja občinskega svetnika dr. Fetticha-Frankheima in zahteva, da se nujnost njegovega predloga sprejme. Občinski svetnik dr. Fettich predlaga, da se nujnost predloga občinskega svetnika Hribarja odkloni, nakar da župan dr. Puc - Fettichov predlog na glasovanje. Predlog dr. Fetticha je bil sprejet in s tem nujnost predloga občinskega svetnika Ivana Hribarja odklonjena.

Župan dr. Puc da v razpravo naslednji nujni predlog obč. svet. Ivana Hribarja in tovarišev v zadevi razsodbe upravnega sodišča glede zgradbe mesnega kopališča v Mednem ter da besedo obč. svet. Hribarju, da utemelji nujnost.

Obč. svet. Ivan Hribar navaja, da mu nujnosti ni treba dosti utemeljevati, ker je nujnost danes že v tem, da bi se bila morala razsodba upravnega sodišča na znani občinski svetlu takoj, ko je bila izdana. Zato samo predlaga, da se njegovo predlogo prizna nujnost.

Obč. svet. dr. Fettich-Frankheim izjav-

lja, da predloga obč. svet. Hribarja i smatrati resnim in radi tega predlaga, da se nujnost odkloni.

Obč. svet. dr. Ravnihar je mnenja, da je ta predlog nujen in resen in da mora občinski svet o njem razpravljati, ker se je pač v tej stvari pokazala velika napaka, da se je namreč zamudil prizivni rok. Take napake se na magistratu večkrat ponavljajo in zato je pač upravičeno, da tu v plenumu razpravljamo o tem. Treba je, da tudi javnost izve za napake, ki se dogajajo na mestnem magistratu in zato nujnost predloga tovariša Ivana Hribarja priporoča in predlaga, da jo občinski svet sprejme.

Župan dr. Puc odgovarja na interpelacijo ter poudarja, da nosijo vsi, ki so glasovali za kopališče v Mednu, odgovornost. Proti sklepu je bila vložena pritožba na občinski svet, ki je bila odklonjena in to upravičeno. Nalo je sledila pritožba na upravno sodišče, ki je izreklo, da ni bilo postopanje pravilno. Gre samo za formalno pogreško.

Obč. svet. dr. Ravnihar odgovarja na županova izvajanja ter ugotavlja, da je bilo kopališče v resnici soglasno odobreno, vendar mora poudarjati, da se je vložila pritožba na državni svet proti razsodbi upravnega sodišča brez vednosti personalno-pravnega odseka. Proti take-

Velika debata o elektrifikaciji Dravske banovine

Obč. svet. dr. Miroslav Lukan je nato stavil na župana daljšo interpelacijo, v kateri zahteva pojasnila:

1. v kakem stadiju se nahajajo dogovori v pogledu pogodbe s kralj. bansko upravo za dobavo velenjskega toka in v čem obstojajo morebitne difference,

2. iz kakega razloga so nastopile težave med občino in kraljevo bansko upravo v pogledu postavitve daljnovoda do Črnuč in drugih naprav mestne elektrarne,

3. v katerem razmerju se giblje uradna revizija občinskega gospodarstva in

4. ali se je resnično vršil ali se vrši od katerekoli strani kak pritisk na g. župana v gori navedenem primeru.

G. župan dr. Puc je takoj odgovarjal na to interpelacijo, ki je izzvala mestoma živahno, a tudi zanimivo debato o razmerju mestne občine do nadrejene banske uprave v vprašanju elektrifikacije naših krajev.

G. župan je naposled priznal, da se res vrši revizija občinske uprave po komisiji banske uprave. Izjavlja pri tem, da ne more reči, da se je vršil kak nedopusten pritisk na njega.

Obč. svet. ing. Zupančič je nato predlagal, da se o interpelaciji otvori debata.

Obč. svet. dr. Vladimir Ravnihar je nasprotno predlagal, da bi se o tej interpelaciji vršila debata na eni prihodnjih sej, da je občinskim svetovalcem omogočeno dobiti vse potrebne informacije.

Občinski svet je sprejel predlog inž. Zupančiča ter se je nato razvila daljša debata, v katero so posegli poleg predlagatelja obč. svetovalec Orehek, obč. svet. Rupnik, obč. svet. Ravnihar, obč. svet. Ivan Hribar in obč. svet. dr. Fettich.

Obč. svet. inž. Zupančič je opozarjal na veliko važnost elektrifikacije Dravske banovine za nadaljnji razvoj Ljubljane in drugih krajev. V interesu celokupnosti je, da se elektrifikacija izvrši najracionalnejše v korist narodnega gospodarstva. Potrebno pa je, da se javnosti natoči čisto vino. Banska uprava mora kot podjetnik nastopati kot regulator cene električnemu toku. Treba je najti modus vivendi. Odločno pa je proti pogodbi, ki bi bila kvarna Ljubljani.

Občinski svetnik Orehek je kot načelnik uprave mestne elektrarne navajal nekatere določila iz načrta pogodbe, ki ga je predložila občini banska uprava. Notri je določilo, da se smejo cene določevati in izpreminjati od strani občine le sporazumno z bansko upravo. S tem bi bila prizadeta občinska avtonomija.

Občinski svetnik Fran Rupnik je v daljšem govoru deloma obtoževal bansko upravo ter poudarjal, da bi pogodba pomenjala za Ljubljano pravi harakiri. Je za pošteno in jasno pogodbo.

Občinski svetnik Josip Turk je nato predlagal konec debate. Ta predlog je bil sprejet z 19 proti 12 glasovom.

Župan je nato hotel zaključiti sejo, toda na protest občinskega svetnika Ivana Hribarja in še nekaterih je debato o interpelaciji g. dr. Lukana podaljšal.

Občinski svetnik Ivan Hribar je v svojem kratkem govoru hvalevredno omenjal stvarna izvajanja občinskega svetnika inž. Zupančiča, odločno pa je zavračal nekatere

mu postopanju se je treba zavarovati.

Obč. svet. Ivan Hribar je v svojem zaključnem govoru še enkrat poudarjal, da sodba upravnega sodišča ni samo s formalnega stališča važna, marveč ta sodba tudi ugotavlja, da se je postopalo nezakonito. Pritožba se je od strani mestne občine napravila brez dovoljenja in vednosti obč. sveta. To je nepravilno. Občinski svet mora skrbeti, da se ne vrše tak nepravilnosti proti občinski upravi.

Občinski svet je nato z večino glasov odklonil nujnost predloga g. Ivana Hribarja.

Razširjenje omrežja ljubljanskega tramvaja

Občinski svet. Rado Hribar in tov. so razširje vložili nujni predlog za sklicanje seje občinske uprave, ki naj se vrši v torek 17. junija z dnevnim redom:

1. obravnavanje in sklepanje o računskem zaključku za leto 1929. in

2. razširitev omrežja ljubljanskega tramvaja ter poizkusi o pogodbah in posojilih, ki so za to akcijo bila in so še potrebna.

Obč. svet. Rado Hribar je ta nujni predlog kratko včerajšnji razpravljajoč različni ulemeljena dejstva. Nujnost njegovega predloga je bila odklonjena.

Najnovejše vesti

Nova vlada potrjena

Bukarešta, 13. junija. (d.) Kralj je odobril ministrsko listo, ki jo je predložil Maniu s spremembo, da je bilo finančno ministrstvo poverjeno Mihajlu Popoviću, medtem ko je za finančnega ministra določen Madgearu prevzel Irgovinsko ministrstvo. Edini novi mož v kabinetu je Maniulescu, ki je bil na osebno kraljevo željo sprejet v listo.

Bukarešta, 13. junija. (A.) Nocoj je bila prirejena večerja, ki so se je udeležili vsi člani kraljeve rodbine. To pomeni končno veljavno spravo med kraljem Karlom in kraljico Heleno. Kakor poročajo listi, so včeraj kraljici vdovi Mariji, ko je prišla v Bukarešto, že na kolodvoru sporočili, da kraljica Helena ni mogla priti k sprejemu, ker je bolna. Kraljica Marija je danes dopoldne napravila kraljici Heleni daljši poseet. Listi poročajo, da vladajo sedaj med vsemi člani kraljevske rodbine najboljši odnosi.

Bukarešta, 13. junija. Tik pred podpisom kraljevega ukaza o imenovanju vlade je prišlo v listo do majhne spremembe. Popović je prevzel finančno ministrstvo, Madgearu pa je prevzel ministrstvo za trgovino in industrijo. Tako sestavljena vlada je kompromis med zaranistično in nacionalistično skupino dosedanje vladne stranke g. Maniu-ja.

Stališče liberalne stranke.

Bukarešta, 13. junija. I. Podpredsednik liberalne stranke bivši zunanji minister Duca je sprejel danes poročevalce inozemskih listov in jim dal značilno izjavo o stališču liberalne stranke napram današnjemu položaju. Iz izjave se vidi, da se je liberalna stranka sprijaznila s povratkom kralja Karla II. in da je opustila svoje dosedanje nasprotno stališče, ki ga je inavguriral strankin predsednik Vinila Bratianu. G. Duca je energično protestiral proti tendencioznimi vestmi, ki so se širile o stališču liberalne stranke. O nastopu g. Jurija Bratianu-a je Duca izjavil: »Obzalam, da je sin Jona Bratianu-a zavzel tako stališče, vendar pa je vsa stranka ostala zbrana okrog svojega dosedanjega voditelja in svoje zastave. Od 71 organizacij je samo ena in sicer organizacija v Galacu lačša v sporu z osrednjim vodstvom. Jaz sem vedno zastopal stališče pomirljivosti in sporazuma ter se bom potrudil, da to stališče pridržim tudi napram g. Juriju Bratianu-ju, ki se lahko vrne v stranko, kadar bo uvidel svoje pogrške.« Na prošnjo novinarjev, naj precizira stališče stranke napram kralju, je Duca izjavil, da je liberalna stranka priznala kralja Karla, ker ona ni revolucionarna stranka. Ne more pa se solidarizirati s tem, kar se je dogodilo, ker ne more in noče prevzeti odgovornosti napram narodu.

Novi reis-ul-ulema

Beograd, 13. junija. I. Kralj je na predlog pravosodnega ministra in v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta ter na podlagi zakona o islamski verski zajednici kraljevine Jugoslavije imenoval za reis-ul-ulema islamske verske zajednice kraljevine Jugoslavije g. Maglajca Ibrahima Hadži Hafiza.

Indokina

Pariz, 13. junija. AA. Minister za kolonije je danes odgovoril na interpelacijo o položaju v Indokini. V svojem odgovoru je ugotovil, da so francoska kolonizacijska dela v Indokini napredovala in da je Indokina postala moderna država. Tamošnja uprava je zaščitila delovno silo, izvršila velika javna dela, zgradila bolnice in šole. Minister Pietri je zaključil svoja izvajanja s tem, da nima nihče pravice zanikati mogočih del, ki so bila izvršena v Indokini. Francoska uprava je glede na zadnje neredne izdala vse potrebne ukrepe, to pa brez vsakršnega znaka slabosti, pa tudi brez ekscesa. Francoska uprava je sklenila ohraniti red in mir in pobijati boljševizem, ki ga ne bo pripustila v nobeni obliki. Minister za kolonije je naposled obžaloval, da so bila poročila o dogodkih v Indokini pretirana in da so se v zvezi s temi dogodki razvile v nekih francoskih listih krivične polemike. Čete, ki so morale nastopiti proti upornikom, niso izvajale represalij. 13 upornikov je bilo obsojenih na smrt, vendar so bili samo trije ustreljeni. Minister je opravičil ukrep francoskih oblasti, ki so izgnale več domačih mladostnikov in zanešenjakov.

Ad Romunija

Toča ubila 22 ljudi.

Atene, 13. junija. n. V Zratistu v Makedoniji se je danes ugrgal oblak. Padala je toča. Zrna so bila velika kot orchi in še bolj. Toča je ubila 22 ljudi, 29 pa je bilo lažje ranjenih. Več vasi okrog Zratista je preplavljenih.